

e-manet

üç aylık elektronik Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisi
Sayı 15 – Ocak-Mart 2009

DÜŞÜNCE

Li-derkenar: İsa'yı Iskalatanlar

Chuck Faroe

3

KİTAP

Galatyalılar Serisi: Galatyalılar 5:2-12

İhsan Özbek

4

Sağlık ve Gönenç: Müjde'nin bir parçası mı, ayrı bir Müjde mi?

Ken Wiest

7

TARİH

Her Şeyimiz Uğruna Mücadele Etmek:

Athanasios'un Yaşamı ve Hizmetleri (1. Bölüm)

John Piper

13

HİZMET

Öğretmek Zordur! Doğru Öğretmeni Seçin

Michael Lawson

18

KAYNAK

Kitap İncelemesi: Yüreğin Yenilenmesi

Ken Wiest

19

“Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet et.”

– 2. Timoteos 2:2

e-manet

e-manet Türkiye’de hazırlanarak Türk kilise önderlerine ücretsiz olarak gönderilen üç aylık e-posta Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisidir.

e-manet, 2. Timoteos 2:2’deki sürecin gerçekleşmesine araç olmayı amaçlamaktadır. Yarının önderlerini donatacak olan bugünkü Türk kilise önderlerinin donatılmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu derginin iki ana hedefi vardır: olgunlaşma ve hizmet.

Dergide benimsenen iki temel değer vardır: üstün nitelikli içerik ve okuyucuların yararı.

Kilise önderlerinin eleştirel düşünme, düşüncelerini net bir biçimde belirtme ve farklı görüşleri sevgiyle hoş görmenin yanı sıra, Kutsal Yazılar’a göre değerlendirme kapasitelerini geliştirmeleri can alıcı önem taşır. Bu derginin böyle bir gelişim sürecine yarayacak yapıcı bir ortam sağlayacağını umuyoruz. **e-manet**’in yararlı olması için tepkilerinizi, isteklerinizi ve eleştirilerinizi bildirmeniz gerekecektir. Bunları yazikurulu@e-manetdergi.org adresine iletebilirsiniz.

e-manet’in tüm sayılarını <http://www.e-manetdergi.org> adresli web sitemizden indirebilirsiniz.

Li-derkenar

İsa'yı İskalatanlar

✍️ Chuck Faroe

Merhabalar sevgili seyirciler! “En Zor Görevler” programımıza tekrar hoş geldiniz. Gördüğünüz gibi bu hafta bir hava trafik kontrol kulesindeyiz. Bildiğiniz gibi, hava trafik kontrolörlerinin görevi, uçakların kaza yapmalarını önlemektir. Burada, hava trafik kontrol kulesinde, gördüğünüz gibi, dört kontrolörümüz gözlerini radar ekranlarına dikmiş, pilotlarla sürekli iletişimde kalarak yoğun uçak trafiğini koordine etmektedirler.

Peki, bu değerli kontrolörler bu son derece zor ve (yolcular için) tehlike dolu göreve neden soyunmuşlardır? Size sunacağımız klipleri izleyerek bu dört uzmanımızın neden bu görevi seçtiklerini kendilerinden hep birlikte dinleyelim:

“A” Kontrolör: “Çocukluğumdan beri kimse beni önder olarak görmedi ... Ama artık beni izlemek zorunda olan bir sürü insan var!”

“B” Kontrolör: “Son derece zor anlaşılan bir konuya hakim olduğumu herkese gösteriyorum! Çok etkileyici, değil mi!”

“C” Kontrolör: “Bana çok iyi para veriyorlar... Zengin olacağım, zengin!”

“D” Kontrolör: “Rica ederim, bu işin neresi zor ki? Herhangi bir eğitim görmeden bu işi söküverdim. Siz de yapmak isterseniz size anlatayım çabucak...”

Evet sevgili seyirciler işte böyle! Şimdi bu değerli uzmanların... Aman Allahım! Sevgili seyirciler, sizler de o korkunç sesleri duyuyorsunuz şu an sanırım! İnanılmaz bir görüntü sevgili seyirciler, uçaklar birer birer havada çarpışıyorlar!

□ □ □

Tabii ki gerçekte böyle bir durum yaşanmaz. Hava Trafik Kontrol büyük özen gerektiren, insanların can güvenliğini de yakından ilgilendiren bir görev olarak devlet tarafından sıkıca denetlenmektedir.

Peki, uçakları sağ salim piste indiren görevliler böylesine denetleniyorken, insanları İsa'ya kavuşturan Kutsal Kitap öğretmenlerinin daha da sıkı denetlenmesi gerekmez mi? Tabii ki gerekir! Fazla düşündüğümüz bir konu değildir bu, ama Yeni Antlaşma'nın birçok yerinde “yanlış öğretiyenler” konusunda uyarılmaktayız. Müjde'yi ıskalayan ve ıskalatanların bazı motivasyonlarına özet bir şekilde bakalım.

- A) İnsanlar beni izlesinler!** Pavlus Efes kilisesinin ihtiyarlarını şöyle uyardı: *Kendinize ve Kutsal Ruh'un sizi gözetmen olarak görevlendirdiği bütün sürüye göz kulak olun. Rab'bin kendi kanı pahasına sahip olduğu kiliseyi gütmek üzere atandınız. Ben gittikten sonra sürüyü esirgemeyen yırtıcı kurtların aranızda gireceğini biliyorum. Hatta öğrencileri kendi peşlerinden sürüklemek için sizin aranızdan da sapık sözler söyleyen kişiler çıkacak. Bunun için uyanık durun...* (Elç.20:28-31; vurgu eklenmiştir).
- B) Derin ruhsal konulara hakim olduğumu görsünler!** Pavlus Timoteos'a şöyle buyurdu: *Makedonya'ya giderken sana rica ettiğim gibi, Efes'te kal ve bazı kişilerin farklı öğretiler yaymamasını, masallarla ve sonu gelmeyen soyağaçlarıyla uğraşmamasını öğütüle... Kutsal Yasa öğretmeni olmak istiyorlar, ama ne söyledikleri sözleri ne de iddialı oldukları konuları anlıyorlar* (1Ti.1:3,7; vurgu eklenmiştir). Bu korkunç “uzmanlar” istekli, iddialı ama anlayışsızdır. Rab bizi böylelerinden korusun!
- C) Beni zengin etsinler!** Petrus şöyle uyarıda bulunmuştur: *Ama İsrail halkı arasında sahte peygamberler vardı; tıpkı sizin de aranızda yanlış öğretiyenler olacağı gibi. Bunlar kendilerini satın alan Efendi'yi bile yadsıyarak gizlice aranızda yıkıcı öğretiler sokacaklar. Böyleleri kendi başlarına ani bir yıkım getirecek. Birçokları da onların sefahatine kapılacak. Onların yüzünden gerçeğin yoluna sövülecek. Ağgözlülüklerinden ötürü uydurma sözlerle sizi sömürecekler...* (2Pe.2:1-3; vurgu eklenmiştir).
- D) Kutsal Kitap eğitimi neyime lazım ki!** [Pavlus'un mektuplarında güç anlaşılan bazı yerler var ki, **bilgisiz ve kararsız kişiler**, öbür Kutsal Yazılar'ı olduğu gibi bunları da çarpıtarak kendi yıkımlarını hazırlıyorlar. Bu nedenle, sevgili kardeşlerim, ilke tanımayan kişilerin aldatmasıyla sürüklenip kararlılığınızdan sapmamak için bunları önceden bilerek sakının] (2Pe.3:16-17; vurgu eklenmiştir).

Kutsal Kitap konusunda “almı ak işçiler” olalım. Üstelik, İsa'yı ıskalatanlardan da sakıyalım!

Galatyalılar Serisi

IV. Galatyalılar 5:2-12

İhsan Özbek

Metnin Teması: Yasa'ya dayananlar lütuftan yoksun kalırlar.

Metnin Kitaptaki Konumu: Mektubun başından itibaren Pavlus, Müjde'nin içeriğinin Yasa ile bağlantılı olarak düşünülmemesi gerektiğini çeşitli biçimlerde söylemiştir. Mektubun öğretileri içeren bölümünün sonunda (2:11-5:26) yer alan bu parça, son öğretilerle birlikte onlarla bağlantılı uygulamaları da içerir (6:1-10).

Bir özet olarak Pavlus, iman ile iyi işler (sevaplar) arasındaki karşılığı tekrar vurgular (5:2-12). Buna uygun olarak, çarmih ile sünnet arasında da uzlaşmaz bir uçurum vardır. Pavlus mektubun önceki kısımlarında da özgürlükten söz etmişse de (2:4; 4:26, 31; 5:1), özgürlük kavramını bu parçada açıklar (5:13-26). Bu özgürlük ancak Kutsal Ruh aracılığıyla inanlının yaşamında ortaya çıkar. Ruh'un gücüne dayanan, Ruh'un etkinliğine açık ve benliğin çağrısına kulak asmayan bir yaşam, özgür bir yaşam olarak nitelenir.

Bu parça, inanlının kurtuluşunu yitirebileceğini ima eden bir bölüm olarak sık sık yanlış yorumlanır. Oysa parça, daha önce Pavlus tarafından mektupta anlatılanların bir özettir. Pavlus, inanlının yaşamında iki uzlaşmaz alan olduğunu ve yasa ile lütfun ayrı iki alana ait olduğunu anlatır. Eğer kişi sahip olduğu lütfun bir yerine yasayı koyarsa, yasa kişinin yaşamında lütfu (ve Mesih'in yaptıklarına) yer bırakmaz. Mesih ve lütfu, yasadaki bütünüyle farklı bir alandır. Mesih'e iman edenler, lütfun Kutsal Ruh'un gücünü de kapsadığının farkına varmalıdır. Bu güç de inanlıların yaşamında sevgiyi üretir ve böylece inanlılar, yasanın gereklerini de yerine getirebilecek duruma gelirler.

Ayetlerin İncelenmesi

5:2 Mektubun yazıldığı zamanda Yasa'nın uygulanmasının bir işareti olarak en çok tartışılan konu, sünnetti. Sorun sünnetin kendisinde değildi (5:6). Pavlus, babası Yahudi olmayan Timoteos'u kendi elleriyle sünnet ettirmişti (Elç.16:3). Sorun sünnetin bir zorunluluk, kurtuluşun gerçekleşebilmesi ya da kesinleşmesi ve kişinin Tanrı halkının bir üyesi olabilmesi için bir aşama olarak kabul edilmesindedir. Lütufla kurtuluşa ek olarak zorunlu sayılan her eylem, her düşünce farklı bir 'müjde' sayılır ve kişinin Mesih'in çarmıhtaki kurtuluşunu yeterli görmediğini anlatır. Bu çarpık düşünce de, yarım yamalak bir Hıristiyanlık olacağı için kişiye hiçbir yararı olmaz.

5:3 Sünnetin, kurtuluşun herhangi bir aşamasına ulaşmanın koşulu olarak kabul edilmesi, kişinin kurtuluşu ve sonraki yaşamı açısından Mesih'in çarmihini yetersiz gördüğü anlamına geldiği açık olduğuna göre, inanlıların bu uygulamadan uzak durması gereklidir. Çünkü sünnet, kişinin Yasa'yı uygulamaya karar verdiğinin bir işaretidir. Yasa'yı uygulamaya karar verince de bir bölümünü uygulayıp, bir bölümünü uygulamadan yaşamak olası değildir. Yasa'nın tümü uygulanmak zorundadır. Barclay, bu durumu bir ülkenin yurttaşı olmaya benzetiyor. Bir ülkenin yurttaşı olunca o ülkenin yasalarının tümüne uymak durumunda olursunuz. Yaptıklarınızın yarısı bir ülkenin, diğer yarısı da başka bir ülkenin yasalarından dolayı haklı çıkarılamaz. Hangi ülkede yaşamayı seçerseniz onun kuralına uyarsınız (bkz. sf. 43). Kutsal Yasa'yı seçen de, Yasa'nın tümüne uymak zorundadır.

İnsanların yaşamlarında etkin olabilecek iki etki alanı (Barclay'in örneğinde 'ülke yasaları') vardır: Birincisinde yasa, doğal benlik (ve benlikten kaynaklanan kurtarmaya gücü olmayan sevap benzeri eylem, tutum ve davranış biçimleri), ölüm ve günah etkilidir. İkincisinde ise İsa, Kutsal Ruh, lütfu ve iman bulunur. Hangi tarafı seçerseniz seçin, yaptığınız seçimin sonuçlarını kabul etmek zorunda olursunuz.

Birinci etki alanında insanlar benliğe uyararak yaşarlar. İkincisinde ise Kutsal Ruh'a uyarlar. Bunların sonuçları ise 5:19-26 ayetlerinde açıklanır.

5:4 Kurtuluşun sağladığı herhangi bir bereketi (örn. Tanrı halkının bir parçası olmak, Tanrı tarafından evlat edinilmek, kurtuluşu kesinleştirmek, vb) elde etmek için Yasa'yı uygulamayı seçen kişiler, Mesih'in Müjdesi'nden farklı bir 'müjde'ye inanmış olacakları için Mesih'ten ayrı ve lütüftan uzak düşerler. Bunun anlamı söz konusu kişilerin sahip oldukları kurtuluşu kaybetmeleri değil, basitçe lütfun etkin olduğu alandan uzakta kalmalarıdır. Lütfun etkin olduğu, özgürlüklerini kullanabilecekleri alandan uzak, yasanın etkin olduğu ve onları günaha tutsak kılan alanda yaşamaktadır.

Oysa insanlar İsa Mesih'e iman aracılığıyla kurtulurlar, iman yeterlidir ve aklanmak için başka bir şeye gereksinimleri yoktur (Kol.2:6-10).

5:5 Üstelik Galatyalılar'a Mektup imanlılara yazıldığı için, burada söz konusu olan, insanların aklanması da değildir. Sorun 'aklanmanın verdiği umudun gerçekleşmesi' yani kutsallaşma sürecidir. TKK Yeni Çeviri'de yer alan dipnotta daha doğru olan şu ifade yer alıyor: *"Doğruluğa kavuşma umudunun gerçekleşmesini ... bekliyoruz."* Dolayısıyla konu, imanlıların yaşamlarını nasıl sürdürecekleri, yasayı izleyerek tutsaklığı mı, yoksa Kutsal Ruh aracılığıyla özgürlüğü mü seçecekleridir.

"Rab Ruh'tur. Rab'bin Ruhu neredeyse orada özgürlük vardır. Ve biz hepimiz peçesiz yüze Rab'bin yüceliğini görerek yücelik üstüne yücelikle O'na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor" (2Ko.3:17-18). İmanlılar kutsallaşma süreçlerini yaşamlarındaki Ruh'un etkinliği sayesinde, Ruh'a bağımlı bir biçimde sürdürürler.

5:6 Aslında önemli olan sünnet ya da sünnetsizlik değildir. Sünnet kötü de değildir. Tanrı'nın İbrahim'le yaptığı antlaşmanın simgesi olarak buyurulan bir uygulamadır (Yar.17:9-14). Sünnet, bir kişinin İbrahim'in soyuna ait olduğunu gösterir. İbrahim'in aklanmasının ya da başka bir deyişle doğru sayılmasının önkoşulu sünnet değildir. İbrahim sünnet sayesinde değil, imanından ötürü doğru sayılmıştır (Yar.15:6). Mektubun üçüncü ve dördüncü bölümlerinde Pavlus'un ele aldığı gibi, kurtuluşun temel konusu imandır.

İman da insanların yaşamlarında sevgi ile ortaya çıkan sonuçlar üretir (Ef.2:8-10). Hıristiyanlar lütufla kurtuldukları için her akıllarına geleni yaparak yaşama rahatlığına sahip değillerdir (Rom.6:1-2). Yaşamda olanlara karşı duyarsız kalamazlar (Yak.2:14-26). İman ile kurtuluşa kavuşulur ve kurtulmuş imanlılar sevgi gösteren eylemlerde bulunurlar.

5:7 *"İyi koşuyordunuz"*. Pavlus yine yaşamı bir yarışa benzetiyor (1Ko.9:24-27; Gal.2:2; Flp.3:12-14; 2Ti. 2:5; 4:7). Her yarışta olduğu gibi yaşamın da kuralları ve yaşama getirdiği bir düzen, disiplin vardır. Galatyalılar'ı bu düzenden, kurallara uygun yaşamaktan alıkoyan birileri olmalıdır. Bu kişiler onları yarışa bitirmekten alıkoymaya çalışmaktaydılar.

5:8 Galatyalılar'ı çağıran Tanrı (bkz. 1:6), onların yarışı kurallara uygun bitirmelerini ve bütün kutsamalara da kavuşmalarını ister. Onları yarıştan alıkoymaya çalışan ise sahte öğretmenler olabileceği gibi, adı anılmamasına karşın Şeytan da olabilir.

5:9 Pavlus daha önce 1Ko. 5:6 ayetinde alıntılıdığı özdeyişi yinelemektedir. Maya, Yahudi toplumu için bir tür bozulmayı, çürümeyi ifade ettiği için kurban edilemez şeyler arasında sayılmıştır (Lev.2:11). Üstelik Mayasız Ekmek Bayramı'nda evden her türlü mayanın uzaklaştırılması da istenmiştir (Çık.34:25). Çünkü 'azıcık' da olsa maya etkisini bütün hamurda gösterir ve onu değiştirir, bozar. Sahte öğretmenlerin etkisi altında kalmayı kabul etmeyi sürdürürlerse, küçük gibi görünen bu sorun, bütün topluluğu etkileyecektir.

5:10 *"Başka türlü düşünmeyeceğinize... güvenim var"* ifadesi Pavlus'un onlara bildirdiği Müjde'den başka bir düşünceye sapmayacakları, yani sünnet ya da başka bir iyi eylemi kurtuluşun koşulu olarak saymayacaklarına ilişkin güven duyduğunu ifade ediyor olmalıdır. Ancak bu güvenin nedeni insanlar değildir. Galatyalılar hata yapsalar da Rab, sahte öğretmenlerin görüşlerinin sonuna dek etkin olmasını engelleyecektir. Üstelik bu sahte öğretilerle topluluğu etkileyen kişiler Tanrı'nın yargısına da uğrayacaktır.

5:11 Pavlus'un "*hala sünneti savunuyor olsaydım*" sözü açıklanmaya ve irdelenmeye muhtaç bir ifadedir. Burada bir dönem Pavlus'un da sünneti, yani aklanmada iyi eylemlerin etkisi olduğunu savunduğu ve bu nedenle başkalarının suçlamasıyla karşılaştığı anlaşılıyor.

Pavlus iman etmeden önce dindar bir Yahudi olarak elbette sünneti savunmuştur. Ancak bu durumun Hıristiyan olarak savunduklarıyla ilgisi olamayacağı açıktır. Pavlus'un inanlı yaşamının herhangi bir döneminde sünnetliliği savunması söz konusu olabilir mi? Elçilerin İşleri 16:3 ayetinde Pavlus'un Timoteos'u sünnet ettirdiği yazılıdır. Gal. 2:3 ayetinde Titus'un sünnet edilmeye zorlanmadığı belirtilir. Titus'un sünnet olup olmadığı bilinmiyor. Pavlus bu konuda genel olarak 1Ko. 7:18-19 ayetlerinde açıklama yapar. Önemli olan sünnet değil, Tanrı'nın buyruklarıdır. Tek başına sünnet olmak insanın iman yaşamı için bir sorun oluşturmaz. Sorun olan aklanmak ya da kutsal kılınmak için sünneti koşul olarak koymaktır. Böyle yapılırsa sünnet olmak, kurtuluşun tamamı ya da herhangi bir aşaması için imana ek olarak bir önkoşul durumuna gelir ki, bu da daha önceki ayetlerde birçok kez ele alındığı gibi İsa'nın Müjdesi ile aykırılık gösterir.

Schirrmacher, Pavlus'un bu ifadesiyle kendisine yönelik yanlış bir algıyı düzeltmeye çalıştığını yazar (sf. 49). Muhtemelen bazı kişiler söylentiler yayarak Pavlus'u sünneti savunuyor gibi göstermeye çalışıyordu. Bu nedenle Pavlus, "*eğer hala sünneti savunuyor olsaydım, bugüne dek baskı görür müydüm*" diye sorarak, sünneti savunmadığını ve karşılaştığı baskıların da buna kanıt olduğunu ifade eder.

'Çarmıh engeli' dikkat çekici bir kavramdır ve Pavlus'un tanrıbiliminde ilgiye değer bir yer tutar. Çarmıha gerilmiş Mesih öğretisini, insan aklının kendiliğinden kavraması güçtür. Hem Yahudiler hem de Yahudi olmayanlar bunu anlamakta zorluk çekerler. "*Ama biz çarmıha gerilmiş Mesih'i duyuruyoruz. Yahudiler bunu yüz karası, öteki uluslar da saçmahk sayarlar*" (1Ko.1:23). Çarmıha gerilerek ölen bir kurtarıcı tarafından, insanları gerçekleştirdikleri iyi eylemlere (sevaplara) dayanmaksızın sağlanan kurtuluş, dünya ölçütlerine göre düşünen insanlar için kolaylıkla kavranan bir olgu değildir. İnsanlar kendi iyi eylemlerine, sevaplarına dayanmak eğilimindedir ve sünnet Yahudiler için dinsel olarak yerine getirilmesi gereken bir eylemdir. Pavlus hem sünnet benzeri dinsel eylemlerin hem de kişilerin kendilerine övünme payı çıkarabilecekleri her türlü eylemin gereksiz ve hatta zararlı olduğunu söylüyor (bkz. Ef.2:8-9, Gal.5:2-4; krş. Flp.3:6-9). Buna inanmaktaki zorluk, 'çarmıh engeli' olarak tanımlanır.

5:12 Pavlus tartışmacı üslubunu sürdürerek insanları sünnet etmeye bu kadar meraklı olan yasacıların bıçağı alıp insanların peşinde koşacaklarına kendilerini kesmelerinin daha mantıklı olacağını söyler.

Her ne kadar birçok bilgin bu ifade ile Orta Doğu'da o dönemde yaygın olan Kibele inancının rahiplerinin kendilerini hadım etmeleri ile bağlantı kursalar da (örn, Fung sf. 242; Schirrmacher sf. 48) Pavlus'un burada tartışma üslubu nedeniyle bu ifadeyi kullanması akla daha yakın gelmektedir. Üslubu sert bulup açıklama yapmaya çalışarak, Pavlus'a gerekçeler yaratmak anlamsızdır. Çünkü konu son derece önemlidir ve Pavlus konunun önemine uygun olarak ağır bir ifade ile Galatyalılar'ı uyarır. Mektup zaten buna benzer duygusal vurgularla doludur (bkz. 1:6-9; 2:13; 3:1-5).

Yansımalar

Yaşam Pavlus tarafından sık sık bir yarışa benzetiliyor. Galatyalılar bir dönem yarışı iyi koşuyorken (5:7) belli ki sonraları onları engelleyen birileri, bir şeyler olmuş. Siz yarışı nasıl koşuyorsunuz? Yaşamınızda iyi yarışmanızı engelleyen unsurları biliyor musunuz?

"*Azıcık maya bütün hamuru kabartır*" (5:9). Kutsal yaşam sürmenizi engelleyen azıcık bir günah ya da Kutsal Ruh'un etkinliğine açmayı kabul etmediğiniz bir alan var mı? (Beyaz yalanlar ve dindarlık adına koyduğunuz ilkeler dahil.)

İmanla, lütufla yaşamak söylendiği kadar kolay değildir. Neden? İmanla yaşamayı seçtiğinizde Mesih ve lütfuna güvendiğinizi söylerken, kimi eylemlerinizi bazı şeylere de güvenmediğinizi gösterebilir. Sizin için bunlar neler olabilir? Sizin yaşamınızda özellikle ne zaman kurallara başvuruyorsunuz? Eğer bir gün Kutsal Kitap'ı okumazsanız ya da dua etmezseniz sizce Tanrı hakkınızda ne düşünür? Bunları yapmadığınız bir gün nasıl geçer?

Sağlık ve Gönence

Müjde'nin bir parçası mı, ayrı bir Müjde mi?

Ken Wiest

Şafak Tari

Yakın zamanda Türkiye'deki inanlılar da Kuzey Amerika'daki inanlıların artık aşına oldukları bir olguyla yüz yüze gelecekler. Amerikan televizyonlarında yayınlanan birçok Hıristiyan programı, "İman Hareketi (Faith Movement)" olarak bilinen bir akımın çeşitli biçimlerine destek veriyor. Bu akım, "Word of Faith (İman Sözü)" ya da "Word-Faith" olarak da adlandırılıyor. Yakın zamanda CNN, Fox News, CBS News ve NY Times'ın yaptıkları yayınlar, bu akımın içinde yer alan Tanrı hizmeti kuruluşlarının halkın gözündeki tanınırlığını artırdı. Peki, bunların öğretileri nelerdir? Kutsal Kitap'a uygun mudur? İnanlının bu öğretilere yönelik tavrı ne olmalıdır?

Tarihçe ve İnançları

Birçokları İman Sözü (Word of Faith) akımının tarihsel kökenini Vaftizci müjdecisi E.W. Kenyon'a dayandırır. Kenyon, yaşamının son dönemlerinde Yeni Düşünce (New Thought) metafizikine adanmış bir okul olan Emerson College of Oratory'den büyük oranda etkilenmiştir. "Yeni Düşünce, başka şeyler arasında Tanrı'nın bize yakın olduğunu, tüm sonuçların arkasındaki nedenin zihin olduğunu, hastalık ve yoksulluktan kurtulmayı, insanların ilahi doğasını, doğru düşünmenin günahlara ve sağlığa olan etkisini vurgular."² Bu fikirler, tamamen olmasa da, gönence tanrıbiliminin temelini oluşturur.

Ancak bu bakış açısının tek tarihsel kaynağı Kenyon değildir. Geleneksel Pentikostçu şifacı uyanış hareketi, özellikle de Oral Roberts'ın yürüttüğü Tanrı hizmeti kuruluşu, bu öğretinin bir diğer kaynağıdır. "Tanrı'nın her zaman şifa vermek istediği ve bunun gerçekleşmesinin kişinin imanına bağlı olduğu" yolundaki temel inanışları, bu hizmet kuruluşlarını 1900'lerin ilk yılları boyunca taşımıştır.³ Oral Roberts, 3Yu. 2 ayetini yorumlayışından hareketle, 1947 yılında öğretilerinde önemli bir değişikliğe gitti. Geleneksel Pentikostçuluk zayıflarken, onun yerini, daha az kuralcı olan karizmatik akım aldı. Pentikostçu ve karizmatik öğretiler arasındaki aralığı kapatanların içinde en öne çıkan isim Kenneth Hagin'di. Hagin bunu Kenyon'un zihnini, imanını ve kişinin kendi sözlerinin gücü hakkında yazdıklarından yararlanarak yaptı. Böylece, Roberts ve Hagin'in önderliğini yaptığı bu iki Tanrı hizmetinde, şifa konusuna yapılan vurgudan tam olarak vazgeçilirse de, gönence dayalı düşünüşün belli başlı ilkeleri benimsenmeye başlandı.

Hagin'in bu akımın atası olduğu kabul edilir. Onun ilk başlarda yavaş gelişen şifa hizmeti, gönence, iman ve ikrara dayalı görüşlerin katkısıyla 1960'larda güç kazandı. Kendi kurduğu Rhema Kutsal Kitap Enstitüsü, bu akımın ana öğretisi merkezi haline geldi. Televizyon müjdecileri Kenneth Copeland ve Fred Price da, Hagin'den etkilenmişlerdir. Hagin öldükten sonra Copeland bu akımın önderi konumuna geldi.⁴ Bu akımın günümüzdeki vaizleri Joyce Meyer, Bennie Hinn ve Joel Osteen'dir.

İman Sözü akımının temel inançları, geleneksel Hıristiyan inancından üç alanda farklılık gösterir: şifa, gönence ve ikrar.⁵ Gönence dair fikirleri belli bir tanrıbilimsel sentezden gelir. İbrahim'le yapılan antlaşmadaki "kutsama" fikrinden yola çıkılıp, bu temanın devamı olan Yas 28. bölümdeki "kutsama" fikrine ulaşılır. Bu düşünceye, Gal. 3:13 ve Ysa. 53:4-5'teki kefarete kutsanmasıyla daha fazla açıklık getirilir ve nihayetinde Mar. 10:29-30'daki "kutsama" vaadiyle son bulur. İnanlılara sunulan bu kutsama, diğerlerinin gereksinimlerinin karşılanması ve müjdeleme çalışmaları için cömertçe kullanılmalıdır.⁶ Öğretilerin şifayla ilgili yanısıra, ilk dönem Pentikostçu vaazlarda geçen şifacı uyanışın bir devamıdır. Hareketin "ikrara" ilişkin öğretisi, inanlının Tanrı'nın vaatlerini aynen kabul etmesi (bunlara iman etmesi), ardından kendi sözlerinin gücüyle Tanrı'nın bu vaatlerini yerine getirmesini "sağlaması" yolundadır.

Bu öğretinin savunucuları, tanrıbilimlerini birkaç noktaya dayandırır. En temel inanışları sözcüklerin gücüne ilişkindir. Onların bakış açısına göre, Kutsal Kitap'taki yazılar, inanlı tarafından yüksek sesle söylendiğinde fiilen varlık kazanır. Kişi bunu görse de görmese de, söylemek ve inanmak söylenenlerin

gerçekleşmesini sağlar. Bu nedenle, bu akımın sloganı bazen “Söyle ve sahip çık!” olarak açıklanır. Osteen, “Increasing in Favor” adlı vaazında şöyle der:

*“Kutsal Kitap’ta Tanrı’nın lütfuna artan bir şekilde sahip olabileceğimiz bildirilir... Tanrı’nın lütuna daha erişebilmek için yapabileceğimiz en önemli yollardan birinin bunu açıkça ilan etmek olduğuna inanıyorum. Okumak ve inanmak yeterli değildir. **Bunu yüksek sesle söylemelisiniz. Sözlerinizin yaratıcı gücü var.** İmanımızı açıklamak için kullandığımız başlıca araçlardan biri kendi sözlerimizdir. **Tanrı’nın lütfunu açıklamanızla, bunun yaşamınızda etkin olduğunu görmemiz arasında ilahi bir ilişki vardır...** Açıkça ilan ederek, imanınıza yaşam vermelisiniz.”* (vurgu eklenmiştir; RealAudio http://www.lakewood.cc/a_v_library.htm).⁷

*“Çoğunuz bunu biliyorsunuz. Buna yüreğinizin derinliklerinde inanıyorsunuz. Ama bu deneyimi yeterince yaşamıyorsunuz, çünkü **bunu açıklamıyorsunuz. Konuşarak imanınıza yaşam vermelisiniz. Sözlerinizin yaratıcı gücü vardır.** Çevrenizdekilere ‘Tanrı bana lütfediyor. İnsanlar bana karşı iyi olmak istiyor, doğüstü kapılar bana açılıyor’ dediğinizde, yani **iman ettiğiniz bu şeyleri ağızınızla açıkça söylediğinizde, ortamı güçle doldürürsünüz. Bütün bunların gerçekleşmesini kendi sözleriniz sağlayabilir.** Bu nedenle, her gün, aksatmadan yaşamımızdaki Tanrı’nın lütfunu ve kutsamalarını açıklama alışkanlığımı edinmek zorundayız.”* (vurgu eklenmiştir; Joel Osteen, “Experiencing More Of God’s Favor, Teyp # 212, Daystar, 10 Temmuz 2004).⁸

Copeland bunu şöyle betimler: “İman ruhsal bir kuvvet, ruhsal bir enerji, ruhsal bir güçtür. Ruhsal alemin yasalarının işlemlerini sağlayan, işte bu iman gücüdür... Gönenç ile ilgili konuları düzenleyen ve Tanrı’nın sözünde bildirilen belirli kurallar vardır. İman bunların işlemlerini sağlar.”⁹

http://www.bible.org/page.php?page_id=4350 - P55_14798

Bu akımın söylemine göre, Mesih’in çarmıhta tamamladığı eylemi aracılığıyla inanlı kişi hastalık ve yoksulluktan özgür kılınır. Bu görüşü desteklemek için kullanılan ayetler Yşa. 53:3-5 ve 2Ko. 8:9’dur. Copeland’a göre, “Hıristiyan yaşamının temel ilkesi, Tanrı’nın günahlarımızı, hastalıklarımızı, üzüntülerimizi, acılarımızı ve yoksulluğumuzu Golgota’da İsa Mesih’e yüklediğini bilmektir.”¹⁰ Tanrı’nın isteğinin, her inanlının sağlıklı olması yönünde olduğu kabul edilir. Hinn şöyle der: “Tanrı Şifa Veren’dir ve her zaman da öyle olmuştur. Tanrı, ‘...size şifa veren RAB benim’ demiştir. O sizin yüce şifayla yaşamınızı istiyor. Bugün yüz yüze olduğunuz sorun her ne olursa olsun, mucizelerin Tanrısı tüm sıkıntılarınızı ortadan kaldıracaktır. Sağlığınıza ve dinçliğinize kavuşmanız konusunda O’na güvenebilirsiniz.”¹¹ “Yazar Harvey Cox, Kenneth Hagin’in gönenç tanrıbilimine değinerek şöyle yazar: ‘Mesih’in çarmıhtaki ölümü aracılığıyla Hıristiyanlar, Tanrı’nın İbrahim’e verdiği vaatlerin tümünün varisi olmuştur. Buna hem ruhsal hem de maddesel esenlik dahildir.’”¹²

Başarı teması da gönenç müjdesinin açık bir öğretisi olarak öne çıkar. Bu müjdeye göre Tanrı, Mesih’in acı çekip ölmesi aracılığıyla insanların tüm gereksinimlerini karşılamıştır. Bu yüzden her inanlı Mesih’in günah, hastalık ve yoksulluk üzerinde kazandığı zaferi paylaşmalıdır... ve tüm bunlar imanın ikrarı yoluyla elde edilebilen bereketlerdir. Bu öğreti her zaman “iman tohumu” düşüncesiyle ve Kutsal Kitap’taki “ekme ve biçme” simgesiyle ilintilidir. Ondalık ve sunular gönenç için birer araçtır.¹³ Mar. 10:29-30, Gal. 6:7 ve 2Ko. 9:6-7 gibi ayetler “tazmin/telafi kuralı” olarak adlandırılan olguyu desteklemek için kullanılır: verin, verdiğiniz yüz misliyle size geri verilecektir. Joyce Meyer, diğerleri kadar olmasa da, İman Hareketi’nin gönenç öğretisini benimsemiştir. “Joyce Meyer’in kendi kuruluşuna para verilmesi için yaptığı istek, kökü Oral Roberts’a dayanan gönenç öğretilerinden kaynaklanır. “*Ekme ve biçme ruhsal bir yasadır... cömertçe ekin ki cömertçe biçesiniz.*” (Joyce Meyer, “What Does Your Future Hold”, 21 Mayıs 2004) “*Bu mirasa olabildiğince fazla sahip çıkmalıyız... Hemen şimdi yapabileceğiniz bir şey, geleceğiniz hakkında olumlu konuşmaktır.*”¹⁴ Joel Osteen, Time dergisinde, “Zengin Olmak İster Misiniz?” gibi tam yerinde bir başlıkla kaleme alınan makalede şu yorumu yapar: “Zengin sözcüğünü duyduğumda insanların ‘Evet, o herkesin milyoner olacağını vaaz ediyor’ dediklerini düşünüyorum. Aslında öyle değil. Ben herkesin kendi yaşamını iyileştirebileceğini vaaz ediyorum. Tanrı’nın bizim gönenç içinde yaşamamızı istediğini düşünüyorum. Bence O bizim mutlu olmamızı istiyor. Bence, faturalarınızı ödemek için paraya ihtiyacınız var. Bana göre Tanrı çocuklarımızı üniversiteye göndermemizi istiyor. Bizim başkaları için bir kutsama kaynağı olmamızı istiyor. Ama Tanrı bizim zengin olmamızı istiyor diyemem. Her şey göreceli, öyle değil mi?”¹⁵

Eleştiri

Tanrı'nın, inanlıların sağlıklı ve zengin olmasını istediğine ilişkin inanış, "sağlık ve gönenc" müjdesi olarak da bilinen İman Sözü akımının en çekici yönüdür. Yaptığımız bu eleştiri, özellikle bu öğretiyi sınırlandırılmıştır. Ancak, eleştiriye öğretinin yalnızca bu yönüyle sınırlandırmamız, akımın bütünündeki kuşkulu öğretiler içeren sistematik tanrıbilimi diğer yönleriyle görmezlikten geldiğimiz anlamına gelmez.¹⁶ Her ne kadar kişinin verdiği öğretinin bir yönden haklı bir yönden de hatalı olabileceği doğru olsa da, bir Tanrı hizmetinin ya da topluluğun (Kutsal Kitap öğretisine aykırı olmasa da) dengesiz bir temele sahip olduğunu göstermek, sağlık ve gönenc öğretisinin yanlış olduğunu kanıtlamaz. Bunun ayrı olarak kanıtlanması gerekir.

Her şeyden önce gönenc tanrıbilimi yanlış bir Tanrı öğretisi üzerine kurulmuştur. "Bu öğretinin özündeki yanlışlık, insanı Tanrı'nın iradesine tâbi olarak görmektense, Tanrı'yı insanın irade ve arzularına tâbi olarak görmesidir... (Copeland) inanlının ağzından çıkan sözlerin, imanının da katkısıyla, ruhsal yasaları etkin kıldığını ve Tanrı'yı bu sözlerle ifade edilen istekleri yerine getirmeye yönelttiğini öğretir. Bu durumda, Tanrı, kendisinin o inanlıya ilişkin isteği ne olursa olsun, inanlının tüm istek ve arzularının sağlayıcısı ve yerine getiricisi haline gelir. Çünkü Tanrı, değişmez ruhsal yasalar nedeniyle, doğru sözler kullanılarak yapılan istekleri reddedemez."¹⁷

Tanrıbilimci Walter Kaiser burada çok önemli bir konuyu gündeme getirir. Gönenc vaaz edenlerin bakış açısından, "...Eski Antlaşma'da etik davranışlar, maddesel gönenc vaadiyle teşvik edilirdi... Eğer bu iddia doğruysa, Tanrı'dan kaynaklandığını öne süren bir etik kuram, etik yükümlülükleri nasıl olur da yalnızca kişisel refaha bağlıymış gibi tanımlar?"¹⁸ Başka bir deyişle, anlaşılan o ki, en önemli şey Tanrı değil, insandır. Tanrı'nın yüceliğinden söz edilir, ama (bu yüceliğin) gönenc peşinde koşan inanlının yaşamı boyunca alacağı kararlar açısından pratikte hiçbir etkisi yoktur. Tanrı'nın mutlak yetkisi zayıflatılmış, insanın gücü ve konumu ise yüceltilmiştir. İnsan, imanını kullanarak ve Tanrı'nın "tazmin/telafi" kuralına güvenerek, Tanrı'yı "harekete geçirir." Bu öğretinin bakış açısından insan, neredeyse Tanrı gibidir; Tanrı'nın krallığındaki "kral" insandır. İnsanın arzuları Tanrı'nın sözünden daha önemlidir.¹⁹ Bu yaklaşımla, insan ile Tanrı arasındaki ilişkide "mutlak yetkili" insanmış gibi görünür. Copeland'ın insanbilimi (insanın "yarı-tanrılığına" olan inancı) onun Tanrı'yı nasıl gördüğünü derin ve önemli bir şekilde etkilemektedir.

Gerçek şu ki, Eski Antlaşma'da kişiyi doğru olanı yapmaya sevk eden, Tanrı'nın sıfatları ve tarih boyunca gösterdiği lütfudur. Ayrıca, Eski Antlaşma'da sözü edilen "gönenc" (kişisel değil) ulusal kutsamalara bağlanmıştır. Bu kutsamalar Tanrı'nın halkıyla yaptığı antlaşmaya bağlılığının bir parçasıdır. Bu kutsamalar, Tanrı tarafından sağlansa da, esirgense de, dünyaya birer tanıklıktır. Günümüzde gönenc vaaz edenlerin de müjdeciliği desteklemek üzere aynı şeyi yapmakta olduğu söylenebilir, ancak yine de onların toplumdan ziyade özele (yani bireye) odaklandıkları görünüyor.²⁰

İkinci olarak, gönenc tanrıbilimindeki Kutsal Kitap yorumları ve yorumlama yöntemleri kuşkuludur:

- 1) Eski Antlaşma'daki kutsamalar ve lanetler, Yas. 28 bölümde net bir şekilde açıklandığı gibi, İsrail halkının Tanrı'ya itaat etmesi ya da etmemesi koşuluna bağlıydı. Yeni Antlaşma'da bunlar tekrar edilmemiştir. Buna göre bunlar İsrail halkına yönelik kutsamalardır; yani her zaman, her yerde ve herkes için geçerli değildir.
- 2) Kutsal Yasa'da kutsamalar, yasanın gereklerini yerine getirmekle koşullandırılmıştı. Bu itaatin temelinde kişinin imanının olduğunu kimse yadsıyamaz, ancak gönenc öğretilerinde itaatkar yaşama fazlaca vurgu yapılmaz.
- 3) Yeni ve Eski Antlaşmalar'da servet sahibi olmanın ve para hırsının tehlikeleri üzerinde durulmasına rağmen, gönenc öğretilerinde bunlara yer verilmez. Konunun bu yönü aşağıda daha ayrıntılı olarak ele alınacaktır.
- 4) Yeni Antlaşma'ya göre, inanlının Tanrı'nın İbrahim'e vaat ettiği kutsamalarla olan ilişkisi, Mesih'e iman ederek kurtulmasıyla bağlantılıdır. Eski Antlaşma'daki vaat edilmiş topraklarda kutsanma vaadinden, İsrail'in umudu olarak, asla vazgeçilmemiştir. Yeni Antlaşma'da açıklanan kutsamalar, Kutsal Ruh aracılığıyla yerine getirilir (krş. Gal.3:6,13-14; 2Ko.3:5-11).
- 5) Gal. 6:7'deki ekme ve biçme konusunun, eldekini paylaşmakla ilgili bir içeriği vardır (6:6). Ama buradaki "biçme", geçici (dünyevi) kutsamadan ziyade göklerdeki ödüldür. Dahası, metnin içeriğinin inanlının ruhsal yaşamına odaklandığı açıktır.

Bu görüştekiler, Kutsal Yazı yorumculuğuyla, dilbilgisiyle, bağlamla ve yazarın niyetiyle ilgili etmenleri göz ardı ettiği gibi, süreklilik gösteren vahiy olgusuna yönelik doğru bakıştan da yoksundur. Örneğin 3Yu. 2 ayeti, genel anlamda "iyilik dileyen" olağan bir selamlamadır. Yazarın buradaki amacı, selamlamayı

amacının ötesine taşıyıp tüm zamanlardaki tüm inanlıların maddi gönenciyle ilgili bir anlam yüklemek değildir.²¹ Yşu. 1:8’de vaat edilen başarı ise tüm inanlıların yapacakları tüm girişimler için geçerli olmaktan ziyade antlaşmadaki vaatlerin doğrultusunda (ve o zaman ile o yer için geçerli olan) askeri bir başarıydı. Yşa. 53:3-5 ayetleri, Yeni Antlaşma 1Pe. 2:24’te de ima edildiği gibi, öncelikli olarak günahların bağışlanması, günahın arındırma üzerinde yoğunlaşır. Mat. 8:17’deyse İsa’nın insanları iyileştirmesiyle ilgili olarak bu ayetten alıntı yapılır. Ama burada önemli olan, ayetin bulunduğu yerdir; yani İsa’nın çarmıhtaki ölümünden önce, hizmetlerinin Mesihsel niteliği, gerçekleştirdiği mucizeler aracılığıyla kanıtlanmaktadır. 2Ko. 9:6’nın bağlamı, ayetin parasal zenginlikle değil, Makedonya’da olduğu gibi (2Ko. 8:1-5), maddi yoksulluk içinde bile olursa kiliseye destek vermekle ilgili olduğunu gösterir. Görüldüğü üzere gönenc öğretisi, daima şimdiki yaşama, kutsamayı *şimdi* elde etmeye vurgu yapar. Korint’teki inanlıların ‘gerçekleşmiş eskatolojisi’ vardı, yani göksel çağın tüm doluluğuyla başlamış olduğu görüşündelerdi. Pavlus mektubunda bu görüşü reddeder. İçinde oldukları çağın, acı ve güçsüzlükler içinde ve bunlar aracılığıyla, Tanrı’nın, tüm dünyanın Mesih’in müjdesini duymasına ilişkin tasarısının sürmekte olduğunu bildirir (2Ko. 4. bölüm). Mar. 10:29-30’daki “yüz kat artış”, müjdeciliğin meyvesi olarak gerçekleşen bir artıştır. Başka bir anlatımla, Mesih’e iman eden kimsenin artık her yerde evi, erkek ve kız kardeşleri vardır.

Kutsal Kitap’a dayalı iman kavramı, Tanrı’nın özyapısına, tasarısına ve vaatlerine güven duymak ve onlarda huzur bulmaktır (İbr. 11. bölüm). Gönenc öğretisi ise imanı, koşulları değiştirmek için kullanılan ruhsal bir güç olarak tanımlar. İman hakkındaki bu görüş, “kişinin iman ettiği şeyleri açıkça söylemesi, yani ikrar etmesine” dair öğretiye açıkça yansır. Sözcüklerin gerçekleştirme gücüne dair inanışlarını ise, Rom. 10:9-10; Yer .23:29 ve Yşa. 55:10-11 gibi ayetlere dayandırır. Oysa Yeremya ve Yeşaya kitaplarındaki ayetler, peygamberler aracılığıyla aktarılan Tanrı’nın sözleridir. Yani güç Yeremya ve Yeşaya’nın sözlerinde değil, Tanrı’nın kendi sözlerini gerçekleştirme iradesindedir. Yas. 28. bölümdeki lanet ve kutsamalar için de aynı şey söylenebilir. Bu bölümde kişinin “ağzıyla söylediklerinin” bir kutsama ya da lanetin gerçekleşmesini sağlayacağına işaret eden hiçbir şey yoktur. Aksine, Tanrı bu kutsama ve lanetleri, İsrail halkının kendisiyle olan ilişkisine bağlı olarak gerçekleştirir.

Kutsal Kitap zenginlik hakkında neler öğretir? İlk olarak, zenginlik kendi başına bir kötülük kaynağı değil, dünyanın sahibinin armağanıdır (Mez.24:1). İkinci olarak, zenginlik, özellikle de para arzusu, tehlikeli ve kişiyi daha büyük günahlara yönelten bir tuzak olarak kabul edilir (Mat.6:19-24; 1Ti.6:6-10). Kişi para konusunda bilgece davranmalıdır; aksi takdirde tuzağa düşebilir (Vai.5:10-12; Luk.12:13-21; Özd.23:4-5). Üçüncü olarak, servet, Tanrı’nın armağanı olsa dahi, normal olarak çalışma sonucunda elde edilir (Özd.12:11; 13:4; 14:23; 2Se.3:6-13; 1Se.4:11-12). Öte yandan, gönenc öğretisi, uyulduğu takdirde kişiyi zengin edebilecek bazı “kurallar” olduğunu ima eder. Kutsal Yazılar’da böylesi bir öğretiyi destekleyen hiçbir şey yoktur. Dördüncü olarak, Kutsal Kitap’ta yoksulluğun, tembellik, cimrilik, zevk düşkünlüğü gibi bir günahın sonucu olabileceği gibi, günahlı bir dünyada yaşıyor olmanın doğal bir sonucu olabileceği de bildirilir.²²

Gönenc öğretisini vaaz edenlerin yoksulluğa bakış açısı Kutsal Kitap’la tutarsızdır. “Gönenc müjdesi, yoksulluğun bir günah olduğunu ima etmekte hatalıdır... İkincisi, gönenc müjdesi ‘yoksulları ve hastaları, Tanrı’nın sözünden çok, kendi arzularının gerçekleşmesine daha fazla güvenmeye çağırır’ (Alıntı, Sarles, “Theological Evaluation,” s. 343’ten). Üçüncüsü, gönenc müjdesi Mesih inanışının yaşamında olumlu değişimlere yol açtığı zaman, övgünün çoğu bu öğretiyi vaaz edene gider. Ama inanlı gönence kavuşmadığı zaman, suçlanan genellikle kendisidir.”²³

Thomas Schmidt’in Yeni Antlaşma’nın yalnızca üç ayeti hakkında yaptığı yorumlar (Mat.6:33; Luk.14:33 ve 16:15), bu konuda tanrıbilimsel bir duruş belirlemeden önce konuyla ilgili tüm Kutsal Kitap ayetlerini dikkate almanın önemini ortaya koyar. Schmidt bu üç parçayı Yeni Antlaşma’da var olan “zenginlik hakkındaki olumsuz görüşü” vurgulamak için seçmiştir ve ayetlerde neler bildirildiğine dair vardığı sonuçlar oldukça çarpıcıdır: “Matta 6:33... [Mesih’in] bütün öğrencileri dikkatlerini ve ilgilerini yalnızca Tanrı’nın egemenliğine odaklamalıdır, maddesel gereksinimleri Tanrı tarafından karşılanacaktır... ve Luka 16:15... İnsanlar zenginliği yüceltir, Tanrı ise tiksindir.”²⁴ Son olarak, kişinin zenginliğe bu dünyadaki yaklaşımı, gelecekteki göksel yuvamıza olan yaklaşımını ortaya koyar (Luk.16:1-14). Tanrı bize kendi servetimizin kâhyası olma görevini verdi. Kişi parasını dünyada Tanrı’nın Kilisesi’ni geliştirmek için verdikçe, göklerde kutsama kazanır (krş. Flp.4:10-19). Bu inanış, gönenc vaizlerinin birçoğu tarafından da ileri sürülür ve ellerindekini cömertçe paylaşıyor olsalar da, sürdürdükleri lüks yaşam tarzı daha göze çarpar.

Gönenc vaizlerine göre, sağlık “tüm inanlıların belirleyici özelliği olmalıdır”. Şifa için yapılan duaya, iman ve olumlu ikrar eşlik etmelidir. Bu arada hastalık belirtileri devam etse de, inanlı verdiği şifa için Tanrı’ya şükretmelidir.²⁵ Ancak, Dennis Hollinger’e göre, İsa’nın, Mat. 8. bölümde anlatılan, insanları

iyileştirme hizmeti ve böylelikle Yşa. 53. bölümdeki sözlerin gerçekleşmiş olması, yalnızca bin yıllık dönemin ve sonsuzluktaki yaşamın bir ön işaretidir. Kutsal Yazılar'da inanlının sağlıklı olmasının kural olduğunu gösteren hiçbir ayet yer almaz.²⁶

Douglas Moo, gönenç vaizlerinin şifacılığa olan yaklaşımlarını geçerli kılmak için kullandıkları görüşleri masaya yatırır: imansızlık şifayı önler (Mar.6:5-6), İsa bugün de, yeryüzüne ilk geldiği zamankiyle aynıdır (İbr.13:8). İsa, takipçilerine hastaları iyileştirme hizmetini devretmiştir (Mat.10:1,8) ve elçiler hastalara şifa vermiştir (Elç.3:1-10; 9:32-35; 14:8-10; 20:9-12). Bunlara ek olarak, Yu. 14:12 ve Elç. 5:12-16'daki sözlerin sürdürülen şifa hizmetine destek verdiği söylenir. Ancak, Moo, gönenç vaaz eden toplulukların Kutsal Yazılar'ı ele alış biçimi ve tanrıbilim yöntemleriyle ilgili bazı kaygılarını dile getirir. Moo haklı olarak elçilerin benzersizliğine ve gerçekleştirdikleri şifa mucizelerinin, vaaz ettikleri müjdeyi doğruladığına işaret eder (bkz. İbr.2:3-4). Ayrıca "herkesin" imanları karşılığında şifa bulacağı konusundaki ısrarın yanlış olduğunu da belirtir.²⁷ Şifa dahil tüm mucizelerin, Egemenliğin varoluşunun bir "işareti" olduğu inancını eleştirir. Yeni Antlaşma'da şifanın mutlaka Egemenliğin bir işareti olduğuna dair bildiri yer almaz. Başka bir deyişle mucizelerin varlığı egemenliğin gelişini kanıtlamaz, mucizelerin yokluğu da egemenliğin gelmediğini kanıtlamaz. Tanrı, gücün ve kuvvetin değil, en açık biçimde güçsüzlüklerin görüldüğü durumlarda etkindir (2Ko. 12. bölüm).²⁸ Tanrı hem inanlının gelişmesi hem de kilisenin genişlemesi için acı ve hastalıkları kendi tasarısını gerçekleştirecek birer aracı olarak kullanır. Acının Tanrı'nın tasarısında oynadığı rolü görmek için Pavlus'un hizmetlerinin aktarıldığı ayetleri okumak yeterlidir (Kol.1:24-29; 1Se.2:1-12; 2Ko.1:3-11; 2:14-7:1; 2Ti.2:1-9; 3:10-4:8; ayrıca Rom.5:1-6; 8:18-39; 1Pe.1:6-7; 4:12-19). Bu kısımlarda sadece acı ve zulüm değil, günahlı bir dünyada yaşamının zorlukları da anlatılır. 2Ko. 12:7-9 bu konuda özellikle öğreticidir. Burada belli bir fiziksel hastalığın Tanrı tarafından verildiğine ve iman dolu dualar aracılığıyla *kaldırılmadığına* dair ifadeler yer alır; hatta bu hastalık ruhsal olgunlaşma getirmiştir. Hastalık kendi başına bir "iyilik" değildir, ama Tanrı'nın amaçlarına bütün yüreğiyle güvenen ve O'na sadakatle hizmet etmeyi sürdüren inanlının yaşamına iyilik getirebilir.²⁹

Sonuç

Peki sağlık ve gönenç öğretisi niçin bu kadar tutuldu? Sarles nedenin "tanrıbilimin tamamen gözardı edilmesi..."³⁰ olduğunu söyler. Joel Osteen'in CNN'de Larry King ile yaptığı söyleşi, bu gözardı edişi açıkça gözler önüne sermiştir. Osteen, yanıtları Kutsal Kitap'ta açıkça verilmiş sorular sorulduğunda dahi "Bilmiyorum" diyerek yanıtlamıştır.³¹ Kişi tanrıbilimsel düşünceyi ve değerlendirmeyi bir kenara attığında, arzuladığı veya önceden kabul ettiği her türlü öğretiye inanmaya açık hale gelir. Bu inancıya yol açan ise, doğru tanrıbilimsel yöntemler değil, tanrıbilimsel eğitim eksikliğidir.

Gönenç tanrıbilimi, Müjde'nin sapıtılmasıdır, Tanrı'nın asla vermediği bir vaattir. Pavlus'un, yasanın gereklerini Mesih'in lütfü müjdesiyle karıştıranlara verdiği yanıtta olduğu gibi (Gal.1:6-9), bunu "değişik" bir müjde olarak, müjde olmayan bir müjde olarak, reddetmeliyiz. Çünkü İyi Haber'in çarpıtılması, kötü haberdur.

Dip Notlar:

¹ Dennis Hollinger, "Enjoying God Forever: An Historical/Sociological Profile of the Health and Wealth Gospel," *TrinJ* 9 NS (1988), s. 136-140, Bruce Barron'dan alıntı, *The Health and Wealth Gospel* (Downers Grove, Illinois: IVP, 1987), s.9 Hollinger Barron'un kitabını ve D.L. McConnell'in *A Different Gospel: A Historical and Biblical Analysis of the Modern Faith Movement* (Peabody, Massachusetts: Hendricksen, 1988) adlı yapıtını başlıca kaynakları olarak kullanıyor.

² A.g.e., s. 143.

³ A.g.e. s. 140.

⁴ A.g.e., s. 137-139.

⁵ A.g.e. s. 132, Bruce Barron'dan alıntı, *The Health and Wealth Gospel* (Downers Grove, Illinois: IVP, 1987), s. 9.

⁶ A.g.e., p. 135.

⁷ <http://www.letusreason.org/Popteac29.htm> 28 Mayıs 2008'de erişildi.

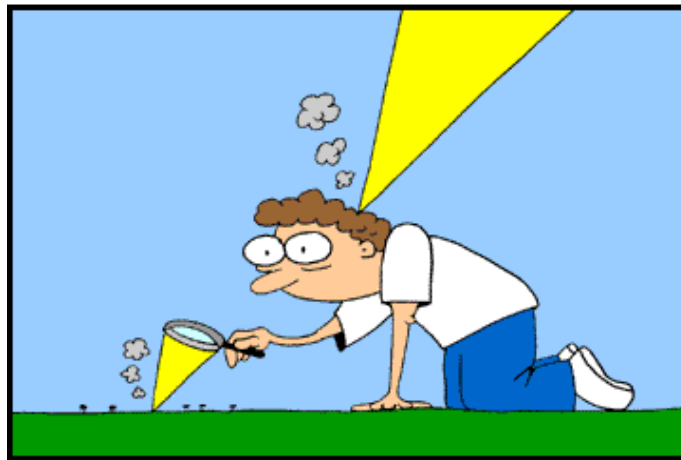
⁸ A.g.e.

⁹ Kenneth Copeland, *The Laws of Prosperity* (Fort Worth, Texas: Kenneth Copeland Publications, 1974), 19

¹⁰ Kenneth Copeland, *The Troublemaker* (Fort Worth, Texas: Kenneth Copeland Publications, n.d.), 6. Vurgu eklenmiştir

¹¹ <http://www.bennyhinn.org/articles/articledesc.cfm?id=274> 28 Mayıs 2008'de erişildi. Hinn, Mezmur 103:1-5'i kendi öğretisini desteklemek için kullanıyor. Bu ayetlerde hastalık için kullanılan sözcük, Eski Antlaşmada dört kez daha geçer; biri mecazi anlamda, diğer üçü ise Tanrı tarafından halkını cezalandırmada aracı olarak kullandığı hastalıklar için (Yas.29:22; 2Ta.21:19; Yer.16:4). Tanrı hastalıkları, günahları yargılamak aracı olarak da kullandığından, bu ayetin Tanrı'nın bu tür hastalıkların hepsine şifa verdiğini göstermek amacıyla kullanılması pek doğru sayılmaz.

- ¹² David Jones tarafından alıntılanmış, "The Bankruptcy of the Prosperity Gospel" Harvey Cox, *Fire from Heaven'de* (Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1995), s. 271 http://www.bible.org/page.php?page_id=4350. 26 Mayıs 2008'de erişildi. Vurgu orijinal yazıda bulunur.
- ¹³ A.g.e.
- ¹⁴ <http://www.letusreason.org/Popteac17.htm> 28 Mayıs 2008'de erişildi.
- ¹⁵ <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,1533448,00.html> 25 Mayıs 2008'de erişildi. Bu makale, öğretinin sorunlarına dair yeterli bilgiler içeren, iyi yazılmış bir makaledir.
- ¹⁶ Öğretinin savunucularıyla ilgili herhangi bir arama yapıldığında, bunların desteklediği Kutsal Kitap'a aykırı öğretilerin gerçek yüzünü göstermek için kurulmuş onlarca internet sitesi bulunur. Verilen örnekler arasında en kötülerini de Copeland'a ait olanlardır.
- ¹⁷ www.ondctrine.org/10copela.htm 22 Mayıs 2007'de erişildi.
- ¹⁸ Walter Kaiser, "The Old Testament Promise of Material Blessings and the Contemporary Believer," *TrinJ* 9 NS (1988), s. 154.
- ¹⁹ A.g.e., s. 343.
- ²⁰ A.g.e., p. 157. Bu hizmet kuruluşlarının servetleri ve önderleri vs. hakkında görüş bildirmemeyi tercih ediyoruz. Bu konu basında oldukça kapsamlı olarak ele alındı ve imanlı olmayan kesim tarafından yeterince eleştirildi. Tanrı'nın Eski Antlaşma'da gerçekleştirmek istediği (Tanrı'nın, halkına sağladığı kutsamaların, gücünü kendi halkının iyiliği için kullandığını göstermesi, Yas.28:8,10) aslında şimdi tam tersine işliyor. Tüm dünya bu kuruluşların servetlerine bakıp onların meşruluğunu ve etiklerini sorguluyor!
- ²¹ Ken Sarles, "A Theological Evaluation of the Prosperity Gospel," *BibSac* 143/572 (Ekim-Aralık 1986), s. 339, alıntı Gordon Fee, "The 'Gospel' of Prosperity - an Alien Gospel," *Reformation Today* 82 (Kasım/Aralık 1984), s. 40
- ²² Kaiser, "OT Promises," s. 161-166.
- ²³ Jones, 'Bankruptcy' dipnot 41. www.bible.org/page.php?pag_id=4350 23 Mayıs 2008'de erişildi.
- ²⁴ Thomas E. Schmidt, "Burden, Barrier, Blasphemy: Wealth in Matt 6:33, Luke 14:33 and Luke 16:15," *TrinJ* 9 NS (1988), s. 187. Bu konuda eksikliğimizin olduğunu fark etmek, gönencimizle ilgili olarak Mesih'i daha yakından izlemekten vazgeçmemiz gerektiği anlamına gelmez. Schmidt'in de bildirdiği gibi, "Sonun çok uzakta olduğu gerekçesiyle yerimizde durmak, O'nun öğrencisi olarak yapılan yolculuğun önemini gözardı etmektir."
- ²⁵ Douglas Moo, "Divine Healing in the Health and Wealth Gospel," *TrinJ* 9 NS (1988), s. 192.
- ²⁶ A.g.e., s. 167.
- ²⁷ A.g.e. s. 194-196. Moo da ilahi belirtilerle ilgili armağanların geçmişte kaldığına inanmaz ve bu nedenle de hastaları iyileştirme armağanının devam ettiğini kabul eder. Bu da onun sağlık-gönenç müjdesinin şifayla ilgili yönlerine dair eleştirilerini daha güçlü kılar.
- ²⁸ A.g.e., s. 198
- ²⁹ A.g.e., s. 200-201
- ³⁰ Sarles., "A Theological Evaluation," s. 350.
- ³¹ <http://transcripts.cnn.com/TRANSCRIPTS/0506/20/lkl.01.html> 28 Mayıs 2008'de erişildi. Söyleşi 20 Haziran 2005'te yayınlandı. Joel Osteen, kurtuluş, müjde gibi konularda ve hatta gönenç müjdesi hakkında dahi tanrıbilimsel yetersizliğini ortaya koydu.

Her Şeyimiz Uğruna Mücadele Etmek

Athanasios'un Yaşamı ve Hizmetleri (1. Bölüm)

John Piper

Şafak Tari

İnanlı Toplulukları Önderleri Konferansı, Bethlehem Baptist Church, Minneapolis, MN, A.B.D., 2005

Athanasios İS 298 yılında Mısır'da doğdu ve 8 Haziran 328'de, henüz otuz yaşındayken İskenderiye piskoposu oldu. Athanasios, 2 Mayıs 373'de yetmiş beş yaşında ölene dek Mısır halkı ona piskoposları gözüyle baktı.¹ "Gözüyle baktı" deyimini kullandım, zira ölümüne dek geçen süre içinde Athanasios Roma İmparatorluğu'nun güçleri tarafından kilisesinden ve görevinden tam beş kez uzaklaştırıldı. Piskoposluk yaptığı kırk beş yılın on yedisini sürgünde geçirdi. Buna rağmen Mısır halkı onun yerine gönderilen diğer piskoposların meşruluğunu hiçbir zaman kabul etmedi. Sürüsünün gözünde o daima sürgündeki piskoposları olarak kaldı.

Nazianzoslu Gregorios (330-389), Athanasios'un ölümünden yedi yıl sonra Konstantinopolis'te onun anısına verdiği bir vaazda, Mısır halkının piskoposlarına olan sevgisini dile getirdi. Gregorios'un söylediğine göre, Athanasios altı yıl süren üçüncü sürgünden 364 yılında ülkesine döndüğü zaman;

her yerde büyük bir coşku hakimdi. Kentin sakinleri, hatta neredeyse bütün Mısır halkı, ülkenin dört bir yanından, en ücra köşelerinden sırf onun sesini duymak ve onu görmenin verdiği kıvanç yaşamak için sevinçle koşup geldiler.²

İskenderiye piskoposluğuna kırk beş yıl boyunca, Athanasios dışında, dışarıdan yapılan atamaların hiçbiri halkın gözünde meşru sayılmamıştı. Halkın bu bağlılığı Athanasios'un kişiliğinden kaynaklanıyordu. Gregorios onu şöyle hatırlar:

O duaları ve oruçları, dini günlerin arifesinde azimle ve şevkle sabaha dek sürdürdüğü ibadeti ve kutsal ilahileri, muhtaçları himayesi, güçlülere korkusuzca karşı durması, kendinden düşük mevkidekilere alçakgönüllü tavrı için herkesçe övülmeye layıktır. [O] bahtsızların tesellisi, dikbaşlıların değneği, gençlerin öğretmeni, yoksulların zenginliği, zenginlerinse kâhyası oldu. Hatta dullara koruyuculuk, yetimlere babalık, yoksullara yardımseverlik, yabancılara konukseverlik, kardeşlere ağabeylik ve hastalara hekimlik ederek büyük övgü kazandı.³

Athanasios'un ilk dönem kilisesinin diğer kutsalları gibi mucizeler gerçekleştirdiğine dair hiçbir kaydın bulunmaması, kendisiyle aynı çağda yaşayan bir başkasından aldığı bu övgüyü daha güvenilir kılmaktadır. Athanasios'un yazılarını *İznik Konseyi ve Sonrasındaki Kilise Babaları* adlı eser için derleyen Archibald Robertson, onun hakkında şöyle yazar: "Çevresi bir doğruluk bulutuyla kaplanmıştı... Onun herhangi bir mucize gerçekleştirdiğinin kaydına rastlanmaz. Athanasios'un kutsallık konusunda edindiği bu köklü itibar, sahip olduğu herhangi bir mucizevi güce değil, yalnızca yaşamına ve kişiliğine dayanıyordu."⁴

Robertson'un kendisi de Athanasios'u şöyle över:

Onun yaşamına dair kaydedilmiş bilgilerin tamamında, kişisel çıkarın izine rastlanmaz. Tanrı'nın yüceliği ve Kilise'nin çıkarları onun için daima öncelikli oldu... İmparatorlar onun çok önemli

siyasi bir güç olduğunu kabul ettiler... fakat o bir kez bile kaba güç kullanmak ayartısına kapılmadı... [O] Adeta kendi gücünün farkında değilmiş gibiydi... alçakgönüllülüğü göze batan bir biçimde sergilenmediği için daha gerçekçiydi... Cesareti, özverisi, hedeflerinden sapmazlığı, sorunlar karşısında sergilediği çok yönlülüğü ve becerikliliği, her an göstermeye hazır olduğu duygudaşlığı, Mesih'e odaklanan sarsılmaz sevgisi ve bağlılığıyla büyük bir ahenk içinde bütünleşmişti.⁵

Athanasios, Doğru İnancın Babası, Contra Mundum

Athanasios'un İsa Mesih'e odaklanan bu sarsılmaz sevgisi, Mesih'in tanrılığını vaaz ederek, Mesih İnancının azimli bir savunucusu olarak ve İsa Mesih'e Rab ve Tanrı olarak ibadet ederek geçirdiği mücadele dolu yaşamında ifade edilmiştir. O en fazla bu yönüyle tanınmıştır. Yaşadığı dönemde tüm dünyanın doğru inancı terk etmiş gibi görüldüğü zamanlar oldu. "*Athanasius contra Mundum*" (Athanasios dünyaya karşı) deyişi bu nedenle ortaya çıktı. Doğru inancı terk edişin ezici üstünlüğü karşısında, o sadık ve sarsılmaz duruşunu sürdürürdü. Ne var ki zaferin ilk ışıklarını ancak yaşamının sonlarına doğru görebildi.

Dünyanın terk ettiği... ifadesinde "doğru inanç" sözcüğünü kullanmak bir anlamda kronolojik bir hata olarak algılanabilir. Zira, o dönemde terk edilecek doğru inanç gerçekten var mıydı, sorusu akla gelebilir. Aslında Kutsal Yazılar'a dayalı gerçek her zaman için terk edilmeye hazır bir şekilde mevcudiyet sürdürür. Oysa buradaki "doğru inanç", genelde Kutsal Yazılar'da açıklanan gerçeğe dair tarihsel, resmi ya da evrensel görüştür. Peki, böyle bir durum o zaman için mevcut muydu? Bu sorunun yanıtı Athanasios'un diğer büyük unvanı olan "Doğru İnancın Babası"⁶ ile verilir. Bu deyimle, doğru inancın Athanasios'tan ötürü biçimlendiğinin ima edildiği görülür. Bu bir anlamda, Üçlülük konusunda, doğrudur. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh arasındaki ilişki, Athanasios'un zamanından önce toplanan konseylerde resmi bir bildiri olarak açıklanmamıştır.

R.P.C. Hanson bu konuda şöyle yazar, "Üçlülük'e dair doğru öğreti henüz ortada yoktu. Eğer olmuş olsaydı, bu konudaki anlaşmazlıkların çözüme kavuşması altmış yıl sürmezdi."⁷ Yazarın burada sözünü ettiği altmış yıl, 325 yılında düzenlenen İznik Konseyi'nden, 381'deki Konstantinopolis Konseyi'ne⁸ dek geçen zaman dilimidir. İznik Konseyi anlamazlığın sınırlarını ve Mesih'in tanrılığını belirledi, Konstantinopolis Konseyi ise İznik İnanç Bildirgesi'ni onayladı ve arındırıp geliştirdi. Aradaki altmış yıl boyunca İznik İnanç Bildirgesi'nin kalıcı olup olmayacağına ve "doğru inanç" olarak kabul edilip edilmeyeceğine dair bir mücadele sürdürüldü.

Athanasios kırk beş yıl boyunca bunun mücadelesini verdi. Bütün yaşamını bu amaca adanmış olmasına rağmen, 373 yılında öldüğünde doğru inanca dair kesin sonuç sadece ufukta belirmişti. Bu sonucun elde edilmesi Tanrı'nın gücüyle, Athanasios'un yürekliliği, sebatı, hizmetleri ve yazıları sayesinde mümkün oldu. Aynı dönemde yaşayanların hiçbiri, onun Kutsal Kitap gerçeğinin ortaya koyulması ve savunulması açısından yarattığı etkiye erişmedi.⁹

İhtilaf 319 yılında kıvılcımlandı. İskenderiye Kilisesi ileri gelenlerinden Arius (doğumu 256, Libya), piskopos Aleksandros'a gönderdiği bir mektupta, Tanrı'nın Oğlu gerçekten Oğul ise, o zaman O'nun da bir başlangıcı olması gerektiğini ileri sürdü. Arius'a göre bu takdirde O'nun var olmadığı (başlangıcından öncesi) bir zaman olması gerekiyordu. Arius hakkındaki bilgilerimizin çoğu diğer kaynaklardan edinilmiştir. Arius'un kendi yazdıklarından günümüze kalanlar arasında üç mektubu, dördüncüsünün bir parçası ve *Thalia*¹⁰ adlı ilahinin çok kısa bir bölümü yer alır. Arius'un neden olduğu bu büyük tartışmanın içindeki rolünün aslında oldukça küçük olduğunu görüyoruz. Arius 336 yılında öldü.¹¹

Anlaşmazlıklar başladığında Athanasios yirmi yaşını biraz geçmişti, yani Arius'tan 40 yaş daha gençti (bundan, genç kuşağın Kutsal Kitap'a dayalı gerçeğe yaşlılardan daha sadık olabileceği dersi çıkarılabilir). Athanasios o zamanlar İskenderiye piskoposu Aleksandros'un hizmetindeydi. Onun gençlik yıllarına dair hemen hemen hiçbir bilgiye rastlanmaz. Yalnızca Nazianzoslu Gregorios, Athanasios'un felsefeden çok, Kutsal Kitap eğitimi alarak yetiştirildiğinden söz eder.

Athanasios ilk başından itibaren ağırlıklı olarak dini gelenekler ve uygulamalar alanında eğitim gördü. Ancak diğer konularda beceri kazanmak ve karşı çıkmaya kararlı olduğu meselelerde bilgisiz kalmamak için başlangıçta kısa süreli edebiyat ve felsefe eğitimi aldı. Onun cömert, şevk dolu ruhu, rakipleri yerine havayı döven ve ödülü kaybeden deneyimsiz atletlerin yaptığı gibi boş şeylerle meşgul olmasına izin vermiyordu. Eski ve Yeni Antlaşma'yı derinlemesine inceleyerek, Tanrı'nın sözleri üzerinde derin düşünme ve yaşamın kıymeti konularında kendini yetiştirdi.¹²

Athanasios'un kırk beş yıllık hizmeti, Ariusçu sapkın öğretinin kalelerine Kutsal Kitap gerçeğine dayanan darbeler indirmekle geçti. Robert Letham, Gregorios'un gözleminin sonucunu şu sözleriyle

onaylar: “Athanasios’un Üçlülük tanrıbilimine yaptığı katkının değeri neredeyse ölçülemez niteliktedir... Tartışmayı felsefi bir spekülasyon olmaktan çıkartıp, Kutsal Kitap’a dayalı ve tanrıbilimsel bir temele oturmuştur.”¹³

Arius, 321 yılında İskenderiye’de düzenlenen bir kilise meclisi toplantısında görevinden azledildi, görüşleri ise sapkınlık olarak ilan edildi. O zamanlar 23 yaşında olan Athanasios, azilnameyi zamanın piskoposu Aleksandros namına kaleme aldı. Bu hizmeti, yani beden almış Tanrı’nın Oğlu’nun yüceliklerini beyan etmek, sonraki elli iki yıl boyunca üstleneceği başlıca rol oldu. Arius’un azledilmesi, altmış yıl sürecek olan ve kilisenin dahil olduğu, imparatorluk çapındaki siyasi anlaşmazlığın başlamasına neden oldu.

Nikomedialı (şimdiki İzmit) Eusebios, Arius’un öğretilerini benimsedi ve “Ariusçuluk’un başı ve odağı” haline geldi.¹⁴ Sonraki kırk yıl boyunca Doğu İmparatorluğu büyük bir çoğunlukla Ariusçu görüşü (Ariusçuluk’u) kabul etti. Bu durum Mesih’in tanrılığının İznik Konseyi’nde açıklanmış olmasına rağmen devam etti. İznik İnanç Bildirgesi’ne imza atan yüzlerce piskopos daha sonra, Ariusçuluk’un aslında İznik Bildirgesi’ne uygun olduğunu söylemek için kullanılan dili çarpıttı.

İznik Konseyi (325)

İmparator Constantinus on üç yıl öncesinde önemli bir muharebe sırasında çarmıh işaretini görmüş ve ardından Mesih İncanı kabul etmişti. Aslında Ariusçuluk’un neden olduğu bu ihtilafın imparatorluk üzerindeki bölücü etkisinden kaygı duyuyordu. Piskoposlar muazzam nüfuza sahipti ve birbirleriyle (bu konuda olduğu gibi) bir uzlaşmazlığa düştükleri zaman, bu durum imparatorluktaki birlik ve ahengi daha kırılgan hale getiriyordu. Constantinus’un din danışmanı olan İspanyol piskoposu Ossius, İskenderiye’deki bu ihtilafı uzlaşma sağlamaya çalışmış, ama başarılı olamamıştı. Bu yüzden Constantinus konseyi 325 yılında başkent Konstantinopolis’e (İstanbul’a) yakın bir mesafedeki İznik’te topladı. Konseyde 318 piskoposun yanı sıra Arius ve Athanasios gibi piskopos olmayan diğer katılımcılar da hazır bulundu.¹⁵ Konseyi toplayan, düzenini belirleyen, ayrıca alınan kararları cezai yaptırımlar eşliğinde yürürlüğe koyan, imparatorun kendisiydi.

İznik Konseyi Mayıs ayından Ağustos sonuna dek sürdü. Konsey, Mesih inancının ne olduğunu günümüze dek tanımlayagelen bir doğru inanç bildirisiyle sona erdi. Aslında günümüzde İznik İnanç Bildirgesi olarak adlandırdığımız bildiri, 381 yılındaki Konstantinopolis Konseyi’nin bildirisinin, sözleri az ölçüde değiştirilmiş biçimidir. Bununla birlikte kesin sonuca ulaştıran çalışmalar 325 yılındaki konseyde yapılmıştır. İznik İnanç Bildirgesi’nin en sonunda yer alan lanetleme, sorunu açıkça ortaya koyar. İznik İnanç Bildirgesi’nin orijinali Grekçe’ydi; Türkçesi ise şöyledir:

Görünen ve görünmeyen her şeyin yaratıcısı tek Tanrı’ya, kudretli Baba’ya iman ediyoruz. Tanrı’nın tek Oğlu, sonsuzluktan beri Baba’nın bağrında olan (ek tēs ousias tou patros), Tanrı’dan Tanrı (theon ek theou) , Işık’tan Işık (kai phōs ek phōtos) , gerçek Tanrı’dan gerçek Tanrı (theon alēthinon ek thou alēthinou) , ezelden beri var olan, yaratılmamış (gennēthenta ou poinēthenta), Baba ile aynı öze sahip (homoousion tō patri) Rab İsa Mesih’e iman ediyoruz. Onun aracılığıyla her şey yaratıldı. Bizler ve bizim kurtuluşumuz için O göksel ortamdan geldi. Kutsal Ruh aracılığıyla Bakire Meryem’den doğdu ve beden aldı. Bizim için Pontius Pilatus tarafından çarmıha gerildi, öldü ve gömüldü. Kutsal Yazılar’da belirtildiği gibi, üçüncü gün dirildi, göğe yükseldi ve Baba’nın sağ tarafına oturdu. Yaşayanları ve ölüleri yargılamak üzere yücelikle geri dönecek ve egemenliği sonsuza kadar sürecektir. Baba ve Oğul’dan gelen, yaşam veren Rab’be, Kutsal Ruh’a iman ediyoruz.

“O bir zamanlar yoktu” ve “yaratılmadan önce yoktu” ve “O hiçten yaratıldı” diyenleri veya Tanrı’nın Oğlu’nun Baba’dan “başka bir maddeden (hypostasis) ve özden (ousia) yaratıldığını” veya “değiştirilebileceğini” veya “değişeceğini” öne süren herkesi, evrensel ve elçilerin öğretilerine sadık olan Kilise, lanetler. (Hıristiyanlık Tarihi, s. 179; lanetleme, s. 169)

Baba ile aynı (tek) özden olma, “homoousion tō patri” ifadesi, imparatorun isteği üzerine sonradan eklendi. Böylelikle mesele son derece net bir biçimde ortaya koyuldu. Tanrı’nın Oğlu yaratılmış olamazdı, çünkü O sırf Baba’nın benzeri bir varlığa sahip (homoiusion patri) değildi, Baba ile tek (aynı) özden (homoousion tō patri). O yaratılmamıştı, ezelden beri var olan ilahi varlığın özüne sahipti ve onunla birdi.

Konseye katılan piskoposların ikisi hariç, hepsi bildirgeyi imzaladı. Robertson bazılarının bunu “tam bir ikiyüzlülükle”¹⁶ yaptığını yazar. Arius ile birlikte Secundus ve Theonas da sürgüne gönderildi. Eusebios ise bildirgeyi “fikri çekince” diye adlandırdığı dolambaçlı ve kaçamak yanıtlarla imzaladı. Ancak daha sonraki dört yıl içinde imparatoru Arius’un İznik İnanç Bildirgesi’ne büyük ölçüde sadık kaldığına ikna etti ki, bu tümüyle politik bir çabaydı.¹⁷

Athanasios'un akıl hocası olan İskenderiye piskoposu Aleksandros, İznik Konseyi'nden üç yıl sonra 17 Nisan 328'de öldüğü zaman, doğru inanç davasının sorumluluğu Athanasios'a devredildi. Athanasios aynı yılın 8 Haziran'ında İskenderiye piskoposu olarak atandı. Bu makam Hıristiyanlık aleminde önem açısından Roma'dan sonra ikinci geliyordu ve Mısır ve Libya'daki bütün piskoposların üzerinde yetki sahibiydi. Athanasios'un görev yaptığı dönemde Ariusçuluk Mısır'da tamamen ortadan kalktı. Athanasios imparatorluk çapında geçerli olan nüfuzunu Mesih'in Tanrılığı'na dair verdiği mücadelede kullandı.

Athanasios, Çöldeki Keşişler ve Mısırlı Antonios

Athanasios'un Aleksandros'un yardımcısı olarak görev yaptığı dönemde meydana gelen çok önemli bir olaya değinmeden geçemeyiz. Aleksandros'la birlikte yukarı Mısır'daki çöl bölgesinde Tebayid adlı bir yeri ziyaret ettiklerinde, çölde yaşayan ilk Mesih inanlı keşişlerle ve çilecilerle karşılaştılar. Bu münzevi insanlar kendilerini nefsi terbiyeye, ibadete, duaya, sadeliğe ve yoksullara yardım etmeye adanmıştı. Athanasios bu ziyaretten fazlasıyla etkilendi ve adeta "onların yaşamlarının kutsallığından ateş aldı."¹⁸

Geri kalan yaşamı boyunca kent piskoposu ile çöl keşişleri arasında olağanüstü bir bağ sürdürüldü. Keşişler ona huşuyla yaklaştı, o ise keşişlere hayranlık duydu ve onları bereketledi. Robertson bu konuda şöyle yazar: "O keşişleri kendisiyle eşit hatta daha üstün gördü... yazılarındaki hatalı bölümleri düzeltmelerini ya da değiştirmelerini rica ediyordu."¹⁹ Bu ilişki, Athanasios'un imparatorluk güçleri tarafından görevinden uzaklaştırıldığı zaman bir ölüm kalım meselesi haline geldi, zira Athanasios'un kendisini koruyacağına güvendiği bir topluluk vardı. "Diğerleri için çöldeki münzeviler olan bu insanlar, sıkıntılarla ve denenmelerle dolu yıllarında Athanasios'a sadık kalacaklardı."²⁰

Bu keşişlerden biri olan Antonios, Athanasios'un özel ilgisini, sevgisini ve hayranlığını uyandırdı. Antonios 251 yılında doğdu. Yirmi yaşında varını yoğunu satarak, çölde yaşamaya ve çevredeki yoksullara yardım etmeye başladı. 35 yaşındayken tümüyle inzivaya çekildi ve yirmi yıl boyunca kendisinden hiçbir haber alınmadı. Daha sonra 55 yaşında geri dönen Antonios, kalan yaşamını çöldeki keşişlere, dua ve danışmanlık için kendisine gelen halka hizmet ederek geçirdi. 105 yaşında öldü. Onun yaşam öyküsünü kaleme alan Athanasios'a göre, doğru inancı temel alan, münzevilik ve yoksullara merhametin harmanlanmasıyla sürdürülen bu yaşam idealdi.

Antonios'un yalnızca bir kez İskenderiye'ye gittiğini biliyoruz. Bu ziyaretin nedeni çöldeki keşişlerin Arius yandaşı olduğu söylentisini yalanlamaktı. Antonios orada yaptığı konuşmada Ariusçuluk'u "sapkınlıkların en kötüsü olarak kınadı ve kentin dışına dek piskoposun (Athanasios) kendisi tarafından uğurlandı."²¹ Doğru inanç, paklık uğruna sürdürülen çilecilik ve yoksullara uzatılan merhamet eli; işte bunlar Athanasios'un onda ve diğer keşişlerde hayran kaldığı erdemlerdi. Athanasios, onların yaşamlarının, doğru Mesih inancı açısından kendi yazdığı kitaplar kadar güçlü bir delil olduğuna inanıyordu.

Şimdi artık bu delillerimiz sırf sözlerden ibaret değildir, onların gerçekliğine de tanıklık ederiz. İsteyen, faziletin kanıtını Mesih uğruna kendisini kutsal erdenliğe adayan genç kadın ve erkeklerde; ölümsüzlüğün güvencesini de O'nun uğruna canlarını veren onca inanlının yaşamında görebilir.²²

Athanasios'un kaleme aldığı bu yaşam öyküsünü kayda değer kılan bir başka neden daha vardır. Grekçe'den Latince'ye çevrilen bu eser, 380'den sonraki bir tarihte Hippolu (Aziz) Augustinus'un dostu olan Ponticianos'un bir şekilde eline geçmişti. Ponticianos, Antonios'un öyküsünü Augustinus'a anlatır. O konuşurken, Augustinus, "ürkütücü bir utanç duygusunu kapıldığını" yazar. Bu olay Augustinus'un Milano'daki bahçede son direnişlerine ve en sonunda iman etmesine yol açar. "Athanasios'un Antonios'un Yaşamını yazması, onun en büyük başarısı olmuştu, çünkü Augustinus gelecek bin yıl için Hıristiyan aleminin en büyük tanrıbilimcisi olacaktı."²³

Dip Notlar:

¹ Timothy D. Barnes, *Athanasius and Constantius* (Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1993), s. 19.

² *Nicene and Post-Nicene Fathers* [bundan sonra *NPNF* olarak tanımlanacak], 7. Cilt, 2. Seri, ed. Philip Schaff and Henry Wace (repr.: Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 1955), s. 277 ¶27'de bulunan Gregory Nazianzus, *Select Orations, Sermons, Letters; Dogmatic Treatises*'da bulunan Gregory of Nazianzus, *Oration 21: On Athanasius of Alexandria*.

³ Gregory of Nazianzus, *Oration 21*, s. 272 ¶10.

⁴ *Athanasius: Select Works and Letters, NPNF*, 4. Cilt, ed. Philip Schaff and Henry Wace (Peabody, Massachusetts: Hendrickson, 1999; orig. 1892), s. lxxvii.

⁵ A.g.e.

⁶ *NPNF* 4:lviii.

- ⁷ R.P.C. Hanson, *The Search for the Christian Doctrine of God: The Arian Controversy* (Edinburgh: T. & T. Clark, 1988), s. xviii-xix.
- ⁸ bkz. Robert Letham, *The Holy Trinity: In Scripture, History, Theology, and Worship* (Phillipsburg, New Jersey: P&R, 2004), s. 167-183'deki "The Council of Constantinople" bölümü.
- ⁹ "İznik kararlarında, Athanasios'un Kutsal Kitap gerçeğinin zengin kaynaklarını savunmaya gönüllü, derin bir ruhsal çabaya ve güce, fedakâr, ancak ayık ve keskin bir sezgiye sahip zekası ortaya çıkmıştır; *Kutsal Kitap gerçeği, Tanrı'nın iradesi altında onun sayesinde zaferli olmuştur. NPNF 4:lxix*
- ¹⁰ Letham, s. 109.
- ¹¹ Archibald Robertson Arius'un ölümünü şöyle aktarır: "Arius, Yeruşalim'den İskenderiye'ye gitmiş, ama orada Kilise Komunyonu'na (Rab'bin Sofrası) katılma izni almayı başaramamıştı. Böylece Konsey (Sur) döneminde başkente çekildi. Eusebiyenciler, ne olursa olsun onun reddedilmemesine karar verdi. Arius, İmparator'un huzuruna çıktı ve Ortodoks öğretiyi kabul ettiğine dair yemin etti; ve komunyona katılması için bir tarih belirlendi. Yaşlı piskopos (İstanbul piskoposu) Aleksandros'a verilen sıkıntının öyküsü iyi bilinir. İmana yönelik böyle bir zorbalığın olmasına izin verilmeden önce ya Arius'un ya da kendisinin ortadan kalkması için kilisede dua ettiği duyulmuştu. Aslında Arius, kararlaştırılan karşılama tarihinden bir gün önce ansızın ölüverdi (İ.S. 336). Dostları ölümünü büyüye, Aleksandros yanlıları Tanrı'nın yargısına ve halk genel olarak hasta bir kalbin heyecana yenik düşmesine bağladılar. Athanasios, ikinci görüşü benimsemekle birlikte, olayı ağırbaşlılık ve temkinle karşıladı (sf. 233, 565). *NPNF 4:xli*
- ¹² Gregory of Nazianzus, *Oration 21*, s. 270-271.
- ¹³ Letham, s. 145.
- ¹⁴ *NPNF 4:xvi*.
- ¹⁵ Archibald Robertson, piskoposların sayısının 250'den fazla olduğunu tahmin ediyor ve 318 sayısına simgesel bir önem atfediyor. "Ömrünün sonlarına yaklaşan Athanasios, 318 (Gen xiv. 14; Grekçe rakam *tîē*, Çarımış figürünü [*t*] Kutsal Ad'ın baş harfleriyle [*iē*] birleştirmektedir) kesin rakamını kabul ederken sonraki kuşak bu rakamı tarihi olmaktan çok belki de simgesel bir anlamda benimsemiştir (ilk olarak İskenderiye Konseyi'nin sözde koptik işlerinde (İ.S. 362) ve daha sonra Liberius'un Asya'daki piskoposlara hitaben İ.S. 365'te yazdığı mektupta geçmektedir). *NPNF 4:xvii n. 1*.
- ¹⁶ *NPNF 4:xx*.
- ¹⁷ Aynı yazıda, xx. "329'da Eusebios'un bir kez daha Konstantin'in gözüne girdiğini, episkopal faaliyetlerini sürdürdüğünü ve hem kendisinin hem de Arius'un İznik Bildirgesi'nin özünü benimsediği konusunda Konstantin'i ikna ettiğini görüyoruz."
- ¹⁸ F. A. Forbes, *Saint Athanasius* (repr., Rockford, Illinois: Tan Books and Publishers, 1989; orig., 1919), s. 8.
- ¹⁹ *NPNF 4:lxvii*.
- ²⁰ Forbes, s. 36.
- ²¹ *NPNF 4:xlii*. (July 27, 338).
- ²² A.g.e, s. 62.
- ²³ David Wright, "The Life Changing 'Life of Antony,'" *Christian History* 18/4 (1999): s. 17.

"Tanrı'nın bizi kullanması için asla fazla saf olamayız, ama fazla zeki olabiliriz; Tanrı'nın bizi kullanması için asla fazla zayıf olamayız, ama fazla güçlü olabiliriz; Tanrı'nın bizi kullanması için asla fazla yoksul olamayız, ama fazla zengin olabiliriz. Bu gerçekler bize öğretilenlerin çoğuyla ters düşer. Kendi bilgeliğimize, gücümüze ve zenginliğimize dayandığımız takdirde, yaptığımız her işin olası kalıcı etkisini kendi elimizle silmiş oluruz."

Charles Price

"Learning to Depend on the Sufficiency of Christ,"
Lessons in Leadership Editörü Randal Roberts
 (Grand Rapids, Michigan: Kregel Publishers, 1999) s. 236

Öğretmek Zordur! Doğru Öğretmeni Seçin

Michael Lawson*

Şafak Tari

Deneyimin ne kadar iyi bir öğretmen olduğunu herkes bilir, ama bazen bu deneyim zorlu bir angaryacıya da dönüşebilir. Deneyimden neler öğrenebileceğini bu konuda üstat olan birinden duymak çok daha iyi olmaz mı? Michael Lawson yirmi yılı aşkın bir süredir Dallas İlahiyat Fakültesi'nin Mesih İnancı Eğitimi bölümünde görev yapıyor. Kendisi bölüm başkanıdır, ayrıca inanlılar topluluğu üyelerinin iyi eğitilmesine büyük ölçüde önem veren biridir. Bu nedenle çalışmalarında, inanlılar topluluğu önderlerinin iyi öğretme yöntemleri konusunda eğitilmesi hedefine ağırlık verir. Aşağıda sıralanan ilkeler, yetişkin inanlıların eğitiminde uygulanmak üzere belirlenmiştir.

Özellikle öğrenciler arasındaki **ilişkiler**, eğitim sürecinin çok önemli bir unsurudur. Öğretmen, sağlam etkileşim ve yapıcı eleştirel düşünce için güvenli bir zemin yaratacak küçük grupların kurulmasını sağlamak durumundadır.

Öğretmenler aslında öğretmezler, onlar sadece öğrenmenin gerçekleşeceği **uygun ortamı sağlarlar**. İyi bir öğrenme ortamı yaratmanın bir yolu da, hatalı yanıtları eleştirmek yerine, öğrenileni dürüstçe onaylamak ve takdir etmektir.

Öğretmeni bekleyen tehlikelerden biri, elindeki konunun baştan sona kadar **her ayrıntısını işlemek zorunda olduğuna inanmasıdır**. Bu yaklaşım etkileşimi, değerlendirmeyi ve derinlemesine düşünmeyi engelleyerek, öğrenme sürecini bozabilir. Bu yüzden öğretmenin, “Bu öğrencilerin neyi öğrenmeye *ihtiyacı var?*” sorusunu yanıtlamak suretiyle, işleyeceği konuları sınırlandırması gerekir. O halde, öğretmenin amacı öğretmek değil, öğrencilerin öğrenmeyi sevmesini sağlamaktır. Öğretmenin dersin sonunda iyi bir değerlendirme yapmasına yarayacak soru, “Öğrencilerim daha fazlasını öğrenmeye istekli mi?” olmalıdır. Öğrenciler işlenen konuyu, onunla etkileşimleri sonucunda önemli ve derin bir değişim meydana gelmesi halinde, çok daha fazla sevecektir. En mükemmel değişim öğrencinin duyguları etkilendiği zaman meydana gelir; o durumda gerçek değerler değişimi yaşanması mümkün olabilir.

Öğretmen ders planını hazırlarken, hangi ders notlarını dağıtacağından ziyade, **hangi öğrenme deneyimleri yaratacağını** ön planda tutmalıdır. Bunlar, örnek olaylar (örnekleme), tartışmalar, durum çalışmaları, rol yapma ya da benzeri faaliyetler olabilir. Öğrenme deneyimlerinin daima öğrenci faaliyetlerinden ibaret olması gerekmez, ancak her durumda öğrenilen şeyin yaşamla ilgili olduğunu açıkça göstermesi gerekir. Bu yüzden öğretmen sınıfta yapacağı her şeyin nedenini iyi bilmelidir. Her faaliyetin belli bir eğitici amacı olmalıdır, aksi takdirde hiç kullanılmamalıdır.

“Anlatmak öğretmek değildir, dinlemek de öğrenmek değildir” sözleri bu yöntemlerin önemini vurgular.

Öğrencilerin öğrenme biçimlerinden faydalanması öğretilenleri pekiştirmesine yardımcı olur. Şimdiye dek dört öğrenme biçimi belirlenmiştir: **Dinle ve tartış, dinle ve düşün, dinle ve yap; ya da sadece yap**. Bunların hiçbiri bir diğerdenden daha üstün ya da daha önemli değildir. Öğretmenler bir konuyu işlerken mümkün olduğu kadar bütün araçları kullanmayı göz önünde bulundurması gerekir. Yani insanları konuşmaya, düşünmeye ve hareket etmeye sevk edecek faaliyetler planlamalıdır.

İnsanlar hissettikleri eksiklikler giderildiği zaman gerçekten öğrenirler. Öğretmenin görevi, öğrencinin gerçek gereksinimini (eksikliğini) duyumsamasını sağlamak ve böylelikle onda gerçek ve derinlemesine öğrenmeye karşı bir istek yaratmaktır.

* Bu bilgileri Ken Wiest, Michael Lawson'ın 2001'de Jordan Evangelical Theological Seminary'de verdiği ders notlarından derleyip özetledi.

Kitap İncelemesi:

Yüreğin Yenilenmesi

Ken Wiest

Şafak Tari

Dallas Willard

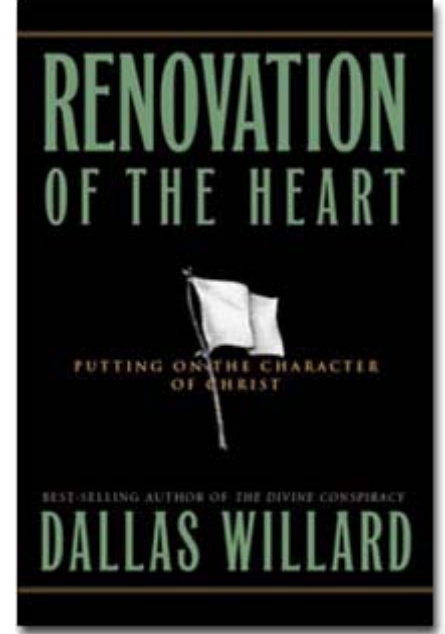
Renovation of the Heart: Putting on the Character of Christ
(Colorado Springs, CO: NavPress, 2002)

Hıristiyan âleminde inanlı yaşamının ve Tanrı'ya itaatin ne anlama geldiğine ve Tanrı ile inanlının bu yolculukta hangi rolleri üstlendiğine dair çeşitli görüşlerin yer aldığı geniş bir yelpaze vardır. Kişi, Reformcu veya Vaftizci, Karizmatik veya Metodist, bu yelpazenin neresinde olursa olsun, Hıristiyan yaşamına dair görüşünün temelini oluşturan, benimsediği tanrıbilimdir. Ancak kişinin görüşünü etkileyen bir iki tanrıbilimsel gerçek değildir, bu süreçte sistematik tanrıbilimin tamamı rol oynar.

Dallas Willard, *Renovation of the Heart* adlı kitabında ruhsal yaşamı, sistematik tanrıbiliminin hemen hemen tüm yönlerinden ele alır. Geçmişte Southern California Üniversitesi'nde felsefe profesörlüğü yapmış olan Willard'ın bu konuda yazdığı çeşitli kitaplar ve makaleler vardır. Yazarın bu eserinde, konuya hâkimiyetini ustaca sergilediği ayırt edici nitelikler göze çarpar.

Kitabın öne çıkan kısımlarından söz edecek olursak, Willard ilk önce insanın maddesel olmayan öğelerini (yürek, ruh, can ve zihin) farklı açılardan incelemek üzere ayırır ve bunların tümünün birbirine geçmiş ve birbirine bağımlı olduğunu kusursuzca gösterir. İnsan yaşamını oluşturan öğeleri düşünce, duygular, beden, toplumsal bağlam, tercihler ve can (insanın en derin düzenleme merkezi) olarak betimler. Bu öğelerin farklı özelliklerini ve birbirleriyle ilişkilerini iyice kavrayan kişinin ruhsal gelişim yolu daha da açılır. Willard şöyle yazar, “*Ruhsal dönüşümün, insanın esas öğelerinin her birinin yenilenmiş bir iradeyle ve Tanrı'nın lütfekar teşvikleriyle Mesih'in benzerliğine değiştirilmesiyle mümkün olabileceği görüşü, bu kitabın odak noktasını oluşturur. Bu dönüşüm, kişinin sırf kendi gücünün sonucu değildir ve yalnızca irade (yürek, ruh) üzerinde baskı yaparak başarılmaz.*” (41, 42) Willard, tercihlerde iradenin, düşüncelerde zihnin ve duyguların rol oynadığını kabul etmekle birlikte, odaklandığı nokta zihnin önceliğidir.

Willard ikinci olarak, günahın insanın farklı yönlerini nasıl etkilediğini ustaca ortaya koyar. Konuyu tek bir soruyla özetler: kişinin yaşamının yöneticisi kimdir; Tanrı mıdır yoksa kişinin kendisi midir? Eğer yaşamını denetleyen kişinin kendisiyse, o zaman bütün maddesel olmayan öğelerini, bu denetimi geliştirmek ya da korumak için kullanır. Ayrıca günahkar bir yürek ve günahkar bir zihin, gerçeği çarpıtarak günahı ve kötüyü besleyen pek çok günahlı arzu, düşünce ve imgelerle doludur. Böyle biri, yaşamındaki tüm kararlarda denetim sahibi olma gereğini duyar. Bu yüzden yaşamında bir ahenk ve bütünlük sağlayabilmesi için yüreğinde ve zihninde yatan arzuları, imgeleri ve düşünceleri düzenlemesi ve bunlara bir anlam kazandırması gerekir. Günahkar kişi, bir yandan çelişkili arzularıyla baş etmeye, öte yandan yaşama bir anlam kazandırmaya çalışırken, sürekli olarak düşkünlükleri yaşar. Bu yüzden umutsuzluk ve denetimi kaybetme korkusu gibi duygularına hâkim olmak zorundadır. Kişi sonunda zihninden kaynaklanan ikiyüzlülük ve yalanların yardımıyla gerçeği çarpıtarak bu sürecin tamamını onaylar. Ardından bu döngü tersine işlemeye başlar; benmerkezci kişi duygularını, zihnine hizmet etmek üzere, yani yanlış düşüncelerle “gerçeğin doğru görüntüsü” olarak saptadığı şeyi onaylamak üzere kullanır. Kişi sürekli olarak keyfi tercihler yapmak suretiyle, Tanrı'nın değil, kendi arzularının kölesi olur. Kendi yaşamını denetleyen kişi,

aslında birbiriyle yarışan arzuların yarattığı gerilimden ve yüzleştiği gerçeklikten kaçmak için, gerçekleri çarpıtmak zorunda kalan bir yalancıdır. Bu yüzden en sonunda tapındığı nesne, arzularıyla ve duygularıyla birlikte kendi bedeni olur.

Kişi bunun sonrasında diğer insanlarla şu iki yoldan biriyle bağlantı kurar: ya saldırır (diğerlerine zarar verir) ya da geri çekilir (diğerlerinden korunmak amacıyla). Kişi bütün bunları kendi duygularını, düşüncelerini ve kararlarını denetlemeyi sürdürmek adına yapar. Denetleme arzusuna yön verense canın anlam arayışıdır. Kişi, hatalı düşüncenin başat olduğu günahkar bakış açısıyla, yaşama anlam kazandıran ve kişiliğini bütünleştiren unsurun kendi performansı olduğunu düşünür. Spora veya eğlenceye odaklanma, anlamdan yoksun bir yaşamı anlamlı kılma çabasıdır.

Willard üçüncü olarak, açıklamasının büyük bölümünü oluşturan bir konuyu (ruhsal dönüşümün insanın farklı yönlerinde nasıl gerçekleştiğini) ele alır. Ruhsal dönüşümün Tanrı'nın belirlediği bir düzeni vardır. Tanrı'ya yaraşır kutsal yaşam, kişinin davranış ve eylemleriyle yansımakla birlikte, öncelikle değişmiş bir iç varlıkta kendini gösterir. Çoğu kez söylendiği gibi, eylemlerimiz kim olduğumuzu gösterir. Biri, diğerinin meyvesidir. Bu yüzden uzun vadeli değişim, davranışlarımızda değil, iç varlığımızda gerçekleşmelidir.

Willard dördüncü olarak Tanrı'nın ve insanın bu süreçteki rollerini doğru şekilde tanımlar.

- 1) İnanlı, Kutsal Yazılar aracılığıyla Tanrı'nın, ruhsal yaşamı için belirlediği *görüşü (vizyonu)* kavrar.
- 2) Kutsal Ruh'un lütfuyla güçlendirilen kişinin, Kutsal Yazılar'da açıklanan bu görüşe itaat etme *niyetinde* olması gerekir. Yaşamında etkin olmasını istediği şey, bu görüş müdür? İtaat ettiği takdirde, Tanrı'nın bu görüşü yaşamında gerçekleştireceğine inanıyor mudur?
- 3) İnanlı bu görüşün gerçekleşmesi için Tanrı'nın sağlamış olduğu *yolları/yöntemleri* uygulamalıdır: Kutsal Kitap'ı çalışmak, ayet ezberlemek, Tanrı'nın sözleri hakkında derin düşünmek ve dua etmek (hepsi de Tanrı'ya yaşamda hak ettiği öncelikli konumu ve idareyi yeniden vermeye yöneliktir), tek başına (dikkat dağıtıcı unsurları en aza indirir) Tanrı'nın huzuruna gelmek ve kilise hizmetlerinde yer almak (hem hizmet etmek hem de başkalarından hizmet almak suretiyle). Bu dönüşüm süreci GNY (görüş, niyet, yol/yöntem) kısaltmasıyla belirtilir ve kişinin Kutsal Ruh'un lütfu aracılığıyla ruhsal dönüşümü mümkün kılmak için yapması gerekenleri özetler.

Willard kitabın büyük bir kısmında insanın öğelerinin (zihin, ruh vs.) nasıl dönüştürüleceğini tek tek ele alır. Dönüşümün temelde gerçekleşeceği yer kişinin zihnidir. Zihin, Kutsal Yazılar'dan kaynaklanan doğru bilgilere dayalı doğru düşünce alışkanlığının geliştirilmesiyle değiştirilir. Tanrı, kişinin düşünce yaşamının merkezindeki yerine yeniden yerleştirilmelidir. Canla, yürekle ve zihinle Tanrı'yı sevme ve gerçek tapınma ancak bunun ardından gerçekleşebilir.

Yazar bu konunun ardından insanın duygu alemine değinir. Duygular yaşamın önemli bir parçasıdır. Kutsal Kitap'a dayalı bilgelik, iyi duygulardan çok "doğru" duyguların önemini vurgular. Kutsal Kitap'a uygun görüşe göre, tüm duygularımızı saklamadan ya da üstünü örtmeden açıkça var olduklarını kabul etmeli, ancak bunun ardından yıkıcı (zararlı) duyguları, Kutsal Kitap'a uygun olanlarla değiştirmeliyiz. Bütün bunlar, zihnin, Kutsal Yazılar'da açıklanan (kişinin yaşamına dair) görüşü kabul etmesine dayanır. Burada önemli olan, duygularımızı kendimiz yaratmak veya yönlendirmeye çalışmak yerine, bu duyguların gelişeceği uygun ortamlar oluşturmaktır. Başka bir anlatımla, Tanrı'ya ve O'nun isteğine tamamen teslim olan kişi, duygularını tatmin etmeyi her şeyden üstün tutmaz, tatmin edilmeyen duyguları nedeniyle de üzülmez. Aksine kişi Tanrı'nın her şeyin üzerindeki mutlak yetkisinin, özellikle doğru zamanlamasının farkındadır. Böyle biri duyguların, Tanrı'nın sözüne itaat ederek ve Tanrı'nın, nihai sonucunun cennette görüleceği bilge tasarısına güvenerek, doğru yönde gelişebileceği konusunda Tanrı'ya güvenebilir. Elverişli koşullar oluştuğu zaman, Tanrı'ya ve O'nun sözüne odaklanan zihin aracılığıyla sevgi, sevinç ve esenlik duyguları gelişir. Bu süreçte kişinin yaşamının tüm durumları ve sonuçlarının **tek** yöneticisi Tanrı olduğu için, kişinin duygularına da Tanrı'nın gerçeğe dair görüşü, yani kişinin Tanrı'ya güvenmesi, hâkimdir. "Onlar Tanrı hakkında öğrendiklerinden dolayı güven içinde ve umutludurlar. Reddedilme, başarısızlık, umutsuzluk ve çaresizlik gibi duygulara kapılmazlar, *çünkü onların gerçek olmadıklarını bilirler.*" (s. 219, italik metin Willard'a aittir.)

Neyi düşüneceğimizi ve onların üzerinde nasıl duracağımızı kendi irademizle seçeriz. Düşüncelerimiz kararlarımızı etkiler. Willard, iradenin dönüştürülmesinde kilit unsurun Tanrı'ya ve O'nun iradesine tam bir teslimiyet olduğu kanısındadır. Kişi o zaman birbiriyle yarışan arzuların karmaşasından ve hepsini birden denetleyememenin yarattığı tutsaklıktan kurtulur ve tek bir arzunun, yani Tanrı'ya itaat etme arzusunun, getirdiği özgürlüğe kavuşur. Bunların hepsi Tanrı'nın lütfuyla gerçekleşir. Böyle insanlar diğerlerinin yararını düşünür, kendi isteklerinin gerçekleşip gerçekleşmemesine aldırış etmezler.

Willard, kişinin bedeni hakkında vereceği en doğru kararın, bu bedeni Tanrı'nın ellerine teslim etmek olduğu kanısındadır. Buradaki amaç duygulara ve arzulara tapınılmasını ortadan kaldırmaktır.

Kişinin toplumsal yönü, kilise ve Üçlübirlik'le (Tanrı, Oğul ve Kutsal Ruh'la) olan ilişkisini içerir. Willard, Tanrı'nın toplumsal bağlamdaki görüşünün, kişinin tüm ihtiyaçlarını yalnızca Tanrı'da karşılanması olduğunu bildirir. Yani kişinin O'nunla bir bütün olması, kendisini koruma gereğini (insanlardan kaçmak) ortadan kaldırır ve insanları Romalılar 12. bölümde anlatıldığı biçimde sevebilir. Böyle kişiler neyi, ne zaman söyleyeceklerini bilirler. Onlar duygularını gizlemezler, ama zihinlerinden geçen her şeyi de dile getirmezler.

Can, insanın en derin ve en zor anlaşılabilir yönüdür. Kişiyi bütünleştiren ve yaşama anlam veren candır. Canın, kişinin diğer yönlerinin birbiriyle etkileşiminin bir ürünü olduğu söylenebilir. Willard kişinin canı için gerekli görülenin, Tanrı'nın tasarısına güvenmek, yaşamındaki her şeyin sonuçlarını O'na bırakmak ve yaşamını anlamlandırma konusunda alçakgönüllü olmak olduğunu yazar. Burada Tanrı'nın sözünün değeri ve önemi özellikle belirgindir, çünkü tümüyle Tanrı'ya adanmış bir yaşam ve neyin doğru, neyin yanlış olduğuna dair bir görüş betimlenir. Kutsal Kitap'ta, bu görüşü kavramanın ve yerine getirmenin Kutsal Ruh'un işi olduğu birçok kez belirtilir. Yani bu insanın kendi gücüyle başaracağı bir iş değildir. Böylesi kişilerin davranışlarına hem kötünden kaçınma hem de iyi olanı yapma isteği hâkimdir. İşledikleri günahları gizlemez ve bahane bulmaya çalışmazlar. Yine de, günahın hiçbir şeye değmez olduğunun bilincinde oldukları için, sık günah işlemezler. Günahı kaçınmakla, hiçbir şey kaybetmediklerini bilirler.

Kiliselere Mesih'in öğrencilerinin yetiştirilmesi için birleştirici bir vizyona büyük ihtiyaç vardır. Willard bu sorunun temel nedeninin birçok kilisenin kendi programlarını yürütmeye odaklandığını, bunun da Tanrı'nın kendi halkı için olan tasarısına yönelik dikkati dağıttığını iddia eder. Kilisenin öncelikle Mesih'in öğrencilerini yetiştirmeye, onların Tanrı'nın tasarısına güvenmelerini ve Tanrı'nın sözünü öğrenmelerini sağlamaya odaklanması gerektiğini belirtir. Hizmet konusunda ise zihne yönelik hizmet ön planda olmalıdır; böyle bir hizmette daha çok Tanrı'nın sözünün öğretilmesi, Müjde'nin gücüne güvenilmesi ve inanlıların gelişmesi için paydaşlık edilmesine önem verilir. Willard, şu iddiasında haklıdır: "Pratik hizmet konusunda yapılabilecek en büyük hatalardan biri, insanların farklı düşünmeyi ve hissetmeyi kendi istekleriyle seçebileceğini düşünmektir... bizler hatalı bir şekilde, istek yoluyla iman yaratmaya çalışıyoruz... duyguları etkilemeye çalışıyoruz. Oysa gerçek ve doğru olanı derinden kavrayış, iradeyi etkilemelidir. Böylesi bir kavrayış, iradenin değişmesine yol açacak elverişli duygular uyandıracaktır. Gerçek içsel değişiminin işleyiş düzeni böyledir." (248)

Willard, Görüş, Niyet ve Yol/Yöntem formülüyle, öncelikle günahın bu yönleri nasıl etkilediğini gösterir. Önemli olan, insanın Tanrı'yı reddettiğini ve yaşamının yöneticisi konumuna Tanrı yerine kendi benliğini yerleştirmiş olduğunu anlamasıdır. Ruhsal dönüşüm, Tanrı'nın kim olduğuna, bizim için neler yaptığına ve bizlerden neler beklediğine dair doğru bir görüş sahibi olmak suretiyle gerçekleşir. Bu değişim sürecinde kişiye düşen görev, her aşamada Tanrı'nın isteğini benimsemeye karar vermek ve bu görüşün gelişeceği ortamın yaratılması için Tanrı'nın sağladığı yolları/yöntemleri uygulamayı seçmektir. Kutsal Ruh yavaş yavaş kişinin zihnini ve duygularını değiştirir, bedeni ve isteği hizaya sokar.

Başta belirttiğimiz gibi, Willard bu kitabında tanrıbilime, özellikle günahbilime ve insanbilime doğru bakışın ruhsal yaşamı nasıl etkilediğini açıklıyor. Yazar, Kutsal Ruh'un etkisi, Kutsal Kitap'ın yeri, kişinin kurtuluş gereksinimi ve Üçlübirlik'in etkin oluşu gibi tanrıbilimsel öğelerin önemini açıkça vurgularken, ilk ikisini diğerlerinden daha kapsamlı olarak ele alır. Kitabın içeriği elbette sayfalarıyla sınırlı kalıyor. Willard'ın tanrıbilimin diğer yönlerini ve bunların ruhsal yaşamla etkileşimini irdedeceği bir sonraki eserlerini sabırsızlıkla bekliyoruz.